

INHOUDSTAFEL

1	ALGEMEEN	1
2	ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN DE WET VAN 17.06.2016 INZAKE OVERHEIDSOPDRACHTEN (WET 2016) (BS 14 JULI 2016).....	2
	Art. 12 Betaling voor verstrekte en aanvaarde prestaties	2
	Art. 13 §3 Vertrouwelijkheid	2
	Art. 14 Regels betreffende de communicatiemiddelen.....	2
	Art. 53 Technische specificaties.....	2
	Art. 56 Varianten en opties.....	3
	Art. 68-69 Uitsluitingsgronden	3
	Art. 69 Facultatieve uitsluitingsgronden	4
	Art. 73 Uniform Europees aanbestedingsdocument	4
	Art. 73 §4 Administratieve vereenvoudiging	5
	Art. 78 Beroep op de draagkracht van andere entiteiten	5
3	ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 18.04.2017 PLAATSING OVERHEIDSOPDRACHTEN IN DE KLASSIEKE SECTOREN (KB PLAATSING) (BS 9 MEI 2017).....	6
	Art. 25 Prijsweergave	6
	Art. 29 Allerlei heffingen	6
	Art. 31 Keurings- en opleveringskosten	6
	Art. 32, §1 Elementen die in de prijzen begrepen zijn	6
	Art. 50 Percelen.....	7
	Art. 53 §1 Taalgebruik	7
	Art. 58 Verbintenistermijn voor de inschrijvers.....	7
	Art. 77 Vorm van de offerte	8
	Art. 78 Inhoud van de offerte	8
	Art. 79 Samenvattende opmeting	8
	Art. 80 Voorrangsorte opdrachtdocumenten	9
	Art. 84 Elektronische indiening offertes	9
4	ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 14.01.2013 TOT BEPALING VAN DE ALGEMENE UITVOERINGSREGELS VAN DE OVERHEIDSOPDRACHTEN, ZOALS GEWIJZIGD DOOR HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 22.06.2017 (BS 27.06.2017).....	10
	Art. 11 Leidend ambtenaar	10
	Art. 12 Onderaannemers	10
	Art. 19 Gebruik van de resultaten	11
	Art. 20 Methodes en knowhow	11
	Art. 24 §1 Verzekeringen	11
	Art. 35 Plannen, documenten en voorwerpen opgemaakt door de aanbesteder	15
	Art. 36 Detail- en werktekeningen opgemaakt door de opdrachtnemer	16
	Art. 38/7, §1 Prijsherziening	16
	Art. 38/12 Schorsing op bevel van de aanbesteder.....	16
	Art. 38/18 Verificaties ter plaatse van de boekhoudkundige stukken	16
	Art. 41 Soorten keuringen	17
	Art. 42 Voorafgaande keuringen	19
	Art. 43 A posteriori uitgevoerde keuringen.....	22
	Art. 44 In gebreke blijven en sancties	22
	Art. 45 §1 Bijzondere straffen.....	22
	Art. 64 Opleveringen.....	24
	Art. 65, § 2 Verplichtingen van de opdrachtnemer tot de definitieve oplevering	24
	Art. 66 Algemene betalingsvoorwaarden	24
	Art. 69 Intrest voor laattijdige betaling	24
	Art. 71 Korting wegens minderwaarde	24
	Art. 73 Bevoegde rechtbank.....	25
	Art. 76 Uitvoeringstermijnen	25
	Art. 79 Organisatie van de bouwplaats.....	26
	Art. 80 §2 Wijzigingen aan de opdracht.....	29
	Art. 82 §1 Controlemiddelen.....	30

Art. 82 §2	Tegenproeven	31
Art. 82 §4	Vervangingsproducten en vervangingswerken	31
Art. 83	Dagboek van werken	32
Art. 84	Aansprakelijkheid van de opdrachtnemer	32
Art. 86	Vertragingsboetes	32
Art. 90	Vondsten tijdens de werken	32
Art. 92	Opleveringen en waarborg	33
Art. 93	Vrijgave van de borgtocht	34
Art. 95	Betalingen	34
5	BIJLAGE BIJ ART. 38/7 §1 VAN HET KB UITVOERING: PRIJSHERZIENINGSFORMULES	37
5.1	Algemeen	37
5.2	Algemene prijsherzieningsformules	38
5.3	Specifieke prijsherzieningsformules	39
5.3.1	Hoofdstuk 4 – Voorbereidende werken en grondwerken	39
5.3.2	Hoofdstuk 5 – Onderfunderingen en funderingen	40
5.3.3	Hoofdstuk 6 – Verhardingen	41
5.3.4	Hoofdstuk 7 – Rioleringen en afvoer van water	44
5.3.5	Hoofdstuk 8 – Lijnvormige elementen	46
5.3.6	Hoofdstuk 9 – Allerhande werken	47
5.3.7	Hoofdstuk 10 – Signalisatie	47
5.4	Parameters	49
5.4.1	Basisloon	49
5.4.2	Indexcijfers	49
5.4.3	Parameters van het type O.W.	49
5.4.4	Parameters van het type ISTI	50

1 ALGEMEEN

De nummers van de artikelen waarnaar verwezen wordt, stemmen overeen met de nummers van de artikelen uit

- de wet van 17.06.2016 inzake overheidsopdrachten, *BS* 14.07.2016 (Wet 2016);
- het koninklijk besluit van 18.04.2017 plaatsing overheidsopdrachten in de klassieke sectoren, *BS* 09.05.2017 (KB Plaatsing);
- het koninklijk besluit van 14.01.2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten, zoals gewijzigd door het KB van 22.06.2017, *BS* 27.06.2017 (KB Uitvoering).

Dit Standaardbestek bevat een afwijking van de volgende artikelen van het KB Uitvoering:

- artikel 76 (Uitvoeringstermijn);
- artikel 82, §2 (Tegenproeven);
- artikel 95 (Betalingen).

2 ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN DE WET VAN 17.06.2016 INZAKE OVERHEIDSOPDRACHTEN (WET 2016) (BS 14 JULI 2016)

Art. 12 Betaling voor verstrekte en aanvaarde prestaties

De voorraden die aangelegd zijn voor de uitvoering en die door de aanbesteder zijn goedgekeurd, worden niet beschouwd als verstrekte en aanvaarde prestaties zolang deze voorraden niet op de plaats van verwerking zijn toegekomen tenzij andersluidende beslissing van de leidend ambtenaar.

Art. 13 §3 Vertrouwelijkheid

De opdrachtnemer en zijn medewerkers zijn gebonden door discretieplicht met betrekking tot informatie waarvan zij kennis krijgen bij het ontvangen van de opdrachtdocumenten en bij de uitvoering van de opdracht. Die informatie kan in geen geval zonder schriftelijke toestemming van de aanbesteder meegedeeld worden aan derden. De gekozen opdrachtnemer mag deze opdracht wel opgeven als referentie.

De plannen, documenten en voorwerpen, ter beschikking gesteld door de aanbesteder, mogen door de opdrachtnemer niet worden gereproduceerd of verspreid, noch voor enig ander gebruik dan in het kader van de uitvoering van de opdracht aangewend worden, dan met de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de aanbesteder. Aan deze toestemming kunnen voorwaarden worden verbonden.

Art. 14 Regels betreffende de communicatiemiddelen

De communicatie tussen de aanbesteder en de opdrachtnemers, met inbegrip van het indienen van offertes, dient elektronisch te verlopen. Voor de nadere regels met betrekking tot het indienen van digitale offertes, wordt verwezen naar art. 84 KB Plaatsing. Andere communicatie dan het indienen van offertes gebeurt enkel rechtsgeldig via het e-mailadres en/of faxnummer vermeld in de opdrachtdocumenten.

Indien in de opdrachtdocumenten de indiening van bepaalde maquettes, modelstukken of monsters wordt gevraagd en deze stukken zijn niet of uiterst moeilijk via elektronische middelen over te maken, mogen de inschrijvers de vereiste maquettes, modelstukken of monsters op niet-digitale wijze aan de aanbesteder bezorgen. Deze stukken dienen vóór de opening van de offertes bij de aanbesteder toe te komen met een duidelijke verwijzing naar de betrokken overheidsopdracht en de offerte waarvoor ze worden ingediend.

Art. 53 Technische specificaties

Naast de wettelijke en reglementaire voorschriften zijn de volgende documenten van toepassing op de opdrachten onderhevig aan dit Standaardbestek:

- de technische bepalingen van het Standaardbestek 250 voor de wegenbouw versie 3.1 van 2014 (hoofdstukken 2 tot en met 14);
- de Errata en aanvullingen bij versie 3.1 het Standaardbestek 250 voor de wegenbouw van 2016.

Elke verwijzing naar typevoorschriften dient te worden gelezen als aangevuld met “of gelijkwaardig”.

Voor alle in dit Standaardbestek en in de opdrachtdocumenten vermelde technische specificaties en normen dient de opdrachtnemer die versies toe te passen die ten laatste tien dagen vóór de datum van de opening van de offertes geldig zijn:

- in het geval van normen (NBN, NBN-EN of NBN-ISO,...) geldt de datum van homologatie van de norm of bij ontstentenis van zijn registratie;
- in het geval van typevoorschriften (STS, PTV, ...) gepubliceerd in toepassing van de wet van 28 december 1984, geldt de registratiedatum door de bevoegde Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid, afdeling Kwaliteit en Innovatie;

- in het geval van de voorschriften van het NTMB-zorgsysteem geldt de datum van publicatie door het departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

Voor de in dit Standaardbestek en in de opdrachtdocumenten vermelde technische specificaties en normen die geheel of gedeeltelijk ingetrokken en vervangen worden door andere technische specificaties en normen, gelden de vervangende technische specificaties en normen die ten laatste tien dagen vóór de datum van de opening van de offertes geldig zijn.

Het bovenstaande geldt niet voor niet-geharmoniseerde normen waarbij in de opdrachtdocumenten een jaartal wordt vermeld. Voor die normen blijft de versie vermeld in de opdrachtdocumenten van toepassing;

De vermelde termijnen van tien dagen vóór de datum van de opening van de offertes gelden niet indien de CE-markering wettelijk verplicht wordt voor een bouwproduct. In dit geval moet de opdrachtnemer steeds de technische specificaties in acht nemen die de basis vormen voor de CE-markering van het betreffende product, evenals de bijhorende nationale aanvullingen of toepassingsnormen.

De opdrachtdocumenten vermelden de type- en/of standaardbestekken, de algemene omzendbrieven en dienstorders, de technische afleveringen van het algemene bestek en de andere documenten die op de aanneming van toepassing zijn.

De wijzigingsberichten die, in het Bulletin der Aanbestedingen (en desgevallend in het Publicatieblad van de Europese Unie) zijn verschenen, maken integraal deel uit van de contractuele bepalingen. De inschrijver wordt geacht hiervan kennis te hebben genomen en ermee rekening te hebben gehouden bij het opstellen van zijn offerte.

Art. 56 Varianten en opties

Indien varianten zijn toegestaan of worden vereist, dienen zowel de basisofferte als elke variatie via een afzonderlijk offerteformulier te worden ingediend.

Art. 68-69 Uitsluitingsgronden

1. Voor opdrachten waarvan de geraamde waarde lager ligt dan de drempels voor de Europese bekendmaking

Door in te schrijven op deze opdracht, verklaart de inschrijver zich niet in een toestand van uitsluiting te bevinden, zoals bedoeld in art. 67 t.e.m. 69 Wet 2016.

Volgende documenten moeten aan de offerte toegevoegd worden:

- voor alle inschrijvers: een uittreksel uit het strafregister of een evenwaardig document uitgereikt door een gerechtelijke instantie of overheidsinstantie van het land van oorsprong of herkomst en waaruit blijkt dat de betrokkene niet veroordeeld is geweest voor een misdrijf bedoeld in art. 67 Wet 2016 en art. 61 KB Plaatsing.
De uittreksels uit het strafregister aan te leveren door de Belgische inschrijvers zijn niet ouder dan zes maanden te rekenen vanaf de datum van de indiening van de offertes. Voor de uittreksels ingediend door de buitenlandse inschrijvers is de geldigheidstermijn afhankelijk van de regelgeving in het land van herkomst.
- voor de Belgische inschrijver die personeel tewerkstelt dat onderworpen is aan de sociale zekerheidswetgeving van een andere lidstaat van de Europese Unie: een attest dat uitgereikt werd door de bevoegde overheid waarin bevestigd wordt dat hij, volgens de rekening die ten laatste de uiterste dag bepaald voor de ontvangst van de offerte opgemaakt is, op die datum voldaan heeft aan de voorschriften inzake betaling van de bijdragen voor sociale zekerheid overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land waar hij gevestigd is;
- en bijkomend voor de buitenlandse inschrijvers:
  - een origineel attest uitgereikt door de bevoegde overheidsinstantie van het land waar hij gevestigd is en waaruit blijkt dat hij heeft voldaan aan de voorschriften inzake bijdragen voor de sociale zekerheid overeenkomstig art. 68 Wet 2016 en art. 62 KB Plaatsing;

- een attest uitgereikt door de bevoegde overheidsinstantie waaruit blijkt dat de betrokkene in orde is met de betaling van zijn belastingen (directe belastingen en btw) overeenkomstig art. 68 Wet 2016 en art. 63 KB Plaatsing;
- een getuigschrift van niet-faillissement uitgereikt door de bevoegde overheidsinstantie van het betrokken land.

Indien de inschrijver, die zich in een uitsluitingsgeval bevindt, zich op corrigerende maatregelen wil beroepen, moeten deze genomen maatregelen expliciet in de offerte worden beschreven.

2. Voor opdrachten waarvan de geraamde waarde gelijk is aan of hoger ligt dan de drempels voor de Europese bekendmaking.

De inschrijver legt een ingevuld **Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA)** voor als verklaring dat hij zich niet in een toestand van uitsluiting bevindt zoals bedoeld in art. 67 t.e.m. 69 Wet 2016.

Eventuele corrigerende maatregelen vermeldt de inschrijver op dit UEA (Zie onderstaand art. 73 voor meer informatie over het UEA).

Art. 69 Facultatieve uitsluitingsgronden

De niet-naleving van strafrechtelijk sanctioneerbare milieu- en sociale wetgeving kan worden geacht een misdrijf te zijn dat de professionele integriteit aantast. Van zodra deze wordt vastgelegd in een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest kan deze worden aangewend als uitsluitingsgrond, ongeacht de stand van de procedure.

Onder sociale wetgeving wordt onder meer verstaan:

- het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijke kansen- en gelijke behandelingsbeleid;
- de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie;
- de wet van 10 mei 2007 tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden;
- de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen;
- de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, meer bepaald hoofdstuk Vbis. Bijzondere bepalingen betreffende geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk.

Onder milieuwetgeving wordt onder meer verstaan:

- het decreet van 27 oktober 2006 betreffende bodemsanering en bodembescherming (Vlarebo);
- het decreet van 24 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Art. 73 Uniform Europees aanbestedingsdocument

Ingeval van een opdracht waarvan de geraamde waarde gelijk is aan of hoger is dan de drempels voor de Europese bekendmaking legt de inschrijver een ingevuld **Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA)** voor. Het UEA bestaat uit een eigen verklaring die de aanbesteder als voorlopig bewijs aanvaardt dat op de inschrijver geen uitsluitingsgrond van toepassing is en dat de inschrijver voldoet aan de kwalitatieve selectiecriteria.

De inschrijver moet tevens:

- een ingevuld UEA voorleggen voor elke deelnemer van een combinatie van ondernemingen die optreedt als inschrijver, en voor elke onderaannemer of andere entiteit op wiens draagkracht de inschrijver beroep doet;
- in geval de inschrijver een combinatie van ondernemingen is, aanduiden welke deelnemer aan de combinatie zal optreden als vertegenwoordiger naar de aanbesteder toe, in deel II.B van het UEA.

De aanbesteder kan de inschrijvers tijdens de procedure ten allen tijde verzoeken de vereiste ondersteunende documenten geheel of gedeeltelijk in te dienen wanneer dit noodzakelijk is voor het goede verloop van de procedure.

Art. 73 §4 Administratieve vereenvoudiging

De aanbesteder vraagt voor de Belgische inschrijvers zelf de volgende documenten op:

1. Attest inzake sociale zekerheid;
2. Attest niet-faillissement;
3. Bewijs van erkenning;
4. Fiscaal attest inzake directe belastingen en btw.

Art. 78 Beroep op de draagkracht van andere entiteiten

Indien de inschrijver zich beroept op de draagkracht van andere entiteiten, moet de behoorlijk ondertekende en gedagtekende verbintenis met deze entiteiten bij de offerte gevoegd worden. Deze verbintenis vermeldt steeds voor welk gedeelte hij een beroep doet op die draagkracht.

3 ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 18.04.2017 PLAATSING OVERHEIDSOPDRACHTEN IN DE KLASSIEKE SECTOREN (KB PLAATSING) (BS 9 MEI 2017)

Art. 25 Prijsweergave

De eenheidsprijzen moeten voluit geschreven worden.

Bij vermoedelijke hoeveelheden moeten de eenheidsprijzen tot op 5 decimalen na de komma worden afgerond. De totaalprijzen voor deze posten moeten worden afgerond tot op 2 decimalen na de komma.

Bij een globale prijs en forfaitaire hoeveelheden (zowel de eenheidsprijzen als de totaalprijzen) moet worden afgerond tot op 2 decimalen na de komma.

Er wordt afgerond op de tweede of vijfde decimaal naar boven of naar beneden, naargelang de derde of zesde decimaal hoger of gelijk is aan vijf, enerzijds, of lager dan vijf, anderzijds.

Art. 29 Allerlei heffingen

De belasting over de toegevoegde waarde wordt in een afzonderlijke post van de opmetingsstaat vermeld en wordt bij de prijs van de offerte gevoegd.

Art. 31 Keurings- en opleveringskosten

Alle handelingen die vereist zijn voor de voorgeschreven onderzoeken, alsook de eventuele herstellingen die na de controle noodzakelijk blijken, zijn ten laste van de opdrachtnemer.

De reis- en verblijfkosten van het met de keuring belaste personeel worden aangerekend conform de van toepassing zijnde omzendbrieven zoals opgenomen in de opdrachtdocumenten.

De keuringskosten, zijnde de reis- en verblijfkosten en de vergoeding van het met de keuring belast personeel, zijn alleen ten laste van de aanbesteder indien de keuring door het met de keuring belast personeel kan uitgevoerd worden zonder overnachting in de keuringplaats.

In het tegenovergestelde geval zijn de reis- en verblijfkosten ten laste van de opdrachtnemer en de vergoeding van het met de keuring belast personeel ten laste van de aanbesteder. De vergoeding van het met de keuring belast personeel is het product van de bestede tijd (afgerond naar boven in een aantal uren) en de bezoldiging per uur. Deze bezoldiging per uur (exclusief btw) is het gemiddelde van deze die vastgesteld is door de KVIV-FABI Commissie voor een technicus met een ervaring tussen 5 en 10 jaar. Dit tarief wordt herzien en periodiek gepubliceerd op de internetsite: <https://ie-net.be/>.

Indien de keuring, door het met de keuring belast personeel, niet kan uitgevoerd worden zonder overnachting in de keuringsplaats en indien daarenboven het met de keuring belaste personeel wegens omstandigheden (epidemieën, gebrek aan inzetbaar personeel voor tijdrovende verre verplaatsingen) de keuring niet kan uitvoeren, zal de opdrachtnemer op zijn kosten een gecertificeerde keuringsinstelling aanstellen om de keuring uit te voeren. De gecertificeerde keuringsinstelling rapporteert hierover aan de afdeling van het met de keuring belast personeel.

De kosten van de prestaties die in verband met de opleveringen worden geleverd door derden, worden ten laste van de opdrachtnemer aangerekend tegen de door deze derden gefactureerde kostprijs.

De kosten van de prestaties die de opdrachtnemer in verband met de opleveringen zelf uitvoert, blijven te zijnen laste.

Art. 32, §1 Elementen die in de prijzen begrepen zijn

De opdrachtnemer is verplicht op zijn kosten alle ondergeschikte werken en leveringen uit te voeren die niet expliciet vermeld zijn in een post van de samenvattende opmeting, maar die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de aanneming zoals bepaald in de opdrachtdocumenten, en/of voor de

uitvoering van die post voor zover hierdoor geen bijkomende wegonderdelen aangebracht worden ten laste van de aanneming.

De levering, het vervoer en het ter plaatse aanbrengen van de in de opdrachtdocumenten voorgeschreven materialen, zijn voor rekening van de opdrachtnemer, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten.

Alle werken, leveringen en bijkomende werken die inherent aan de uitvoering van de algemene maatregelen zoals voorzien in art. 79 KB Uitvoering (inclusief de bepalingen van **2-13** en **2-14**), zijn voor rekening van de opdrachtnemer, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten.

Zijn in de prijs inbegrepen:

- de bijdrage verschuldigd aan het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw (OCW);
- de bijdrage verschuldigd aan het Wetenschappelijk en Technisch Centrum van het Bouwbedrijf (WTCB).

De kosten ten gevolge van het storten van afval dienen begrepen te zijn in de eenheidsprijs van de respectievelijke posten, tenzij hiervoor een afzonderlijke post voorzien is.

Het tijdelijk stockeren van uitgegraven bodem binnen de werf is een last van de aanneming, tenzij hiervoor een afzonderlijke post voorzien is.

De kosten voor de opmaak van alle detail- en werktekeningen die tijdens de uitvoering nodig zijn, zijn een last van de aanneming, met uitzondering van de opmaak van de as-builtonplannen waarvoor een afzonderlijke post wordt voorzien.

Het plaatsen en uitvoeren van alle maatregelen ter bescherming van de bestaande vegetatie is een aannemingslast tenzij afzonderlijke posten voorzien zijn.

Alle kosten van verzekeringen zijn een last van de aanneming, met uitzondering van de ABR-polis en de verzekering voor de 10-jarige aansprakelijkheid waarvoor een afzonderlijke post wordt voorzien.

Art. 32, §1, 3° KB Plaatsing wordt aangevuld als volgt:

Volgende kosten zijn eveneens ten laste van de opdrachtnemer, tenzij hiervoor een aparte post in de samenvattende opmeting werd voorzien:

- het aanpassen van de fasering en planning van de werken aan de definitieve verplaatsingen van nutsleidingen die nog tijdens de uitvoering van de werken dienen te gebeuren;
- het werken met de nodige en wettelijke voorzorgsmaatregelen en voorzichtigheid in de omgeving van nutsleidingen en hun bijhorende installaties, alsook de eventuele peilingen om deze voorzorgsmaatregelen wat te kunnen verminderen;
- de eventueel vereiste bescherming van de bestaande en te behouden nutsleidingen en hun bijhorende installatie.

Art. 50   Percelen

Het is niet toegestaan prijskortingen of verbeteringsvoorstellen aan te bieden in geval meerdere of alle percelen aan één en dezelfde inschrijver worden toegekend.

Art. 53 §1   Taalgebruik

De inschrijver gebruikt uitsluitend het Nederlands in zijn mondelinge en schriftelijke communicatie met de aanbesteder.

Van documenten die enkel in een andere taal beschikbaar zijn, kan de aanbesteder een vertaling eisen. De vertaling gebeurt op kosten van de inschrijver. De vertaling is het enige rechtsgeldige.

Art. 58   Verbintenistermijn voor de inschrijvers

De inschrijvers blijven gebonden door hun offerte gedurende een termijn van honderdtwintig (120) kalenderdagen, ingaande de dag na de zitting voor de opening van de offertes.

Deze bepaling is eveneens van toepassing op de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking, behoudens andersluidende bepaling in de opdrachtdocumenten.

Art. 77   Vorm van de offerte

De aandacht van de inschrijver wordt erop gevestigd dat hij zijn offerte en zijn samenvattende opmeting moet invullen op de bij de opdrachtdocumenten gevoegde formulieren.

Art. 78   Inhoud van de offerte

Bij het offerteformulier dienen de volgende documenten te worden gevoegd:

1. De samenvattende opmeting (art. 79 KB Plaatsing);
Indien in de samenvattende opmeting geen veld voorzien is voor prijsvermeerderingen of -verminderingen (toeslagen of kortingen) dienen deze onmiddellijk in de prijs te worden verrekend. Bij niet-naleving hiervan kan de aanbesteder de prijsvermeerderingen of -verminderingen (toeslagen of kortingen) als ongeschreven beschouwen.
2. De documenten die vereist zijn voor de selectie (zie artikels 66 e.v. Wet 2016 en art. 59 e.v. KB Plaatsing);
3. De documenten die vereist zijn voor de gunning;
4. De bewijzen dat de personen, die de offerte ondertekenden, statutair of bij volmacht bevoegd zijn om de bedrijven geldig in en buiten rechte te vertegenwoordigen (art. 44 KB Plaatsing). Dit gebeurt naargelang de rechtsvorm van de bedrijven door het bijvoegen van één van de volgende documenten:
  - a) uittreksel of kopie van de statutaire clausule i.v.m. de vertegenwoordigingsbevoegdheid en een kopie van de akte of afschrift van de notulen van de algemene vergadering, zoals verschenen in het B.S., houdende benoeming van de bestuurders;
  - b) volmacht om het bedrijf te vertegenwoordigen of om bevoegdheid door te geven aan een ander persoon;
  - c) voorleggen van benoemingsbesluit van zaakvoerder;
  - d) andere documenten ter staving van de bevoegdheid.De aandacht wordt erop gevestigd dat, volgens de rechtspraak, het ondertekenen van offertes nooit een daad van dagelijks bestuur kan zijn.
5. Een nota waarin de sluitingsperiode van de onderneming voor de betaalde jaarlijkse vakantiedagen en de inhaalrustdagen die op reglementaire wijze of in een algemeen bindende collectieve arbeidsovereenkomst werden bepaald, wordt vermeld, alsook de nodige bewijsstukken (art. 27, §1 KB Uitvoering).

Art. 79   Samenvattende opmeting

§1 In de samenvattende opmeting gaat de post vergezeld van de vermelding:

- a) “GP”, globale prijs, als de hoeveelheid niet aangegeven is;
- b) “VH”, vermoedelijke hoeveelheid;
- c) “FH”, forfaitaire hoeveelheid;
- d) “VS”, voorbehouden som;
- e) “GS”, geraamde som.

De somposten (VS en GS) geven de opdrachtnemer geen recht op enige bestelling, noch op het bedrag dat eventueel besteld wordt. Het is enkel een indicatie van het budget dat voor dergelijke uitgaven gereserveerd is. De aanbesteder beslist over de uitgaven die met deze posten betaald worden.

Indien een voorbehouden som voor onvoorziene werken, leveringen en diensten voorzien is, dan is dit bedrag gereserveerd voor werken, leveringen en diensten nodig voor de uitvoering van aanpassingswerken ten gevolge van onverwachte situaties of voor de oplossing van ad hoc problemen die niet vooraf konden worden vastgesteld en waarvoor geen specifieke posten in de opmeting voorzien zijn.

§2 De vermoedelijke hoeveelheden in de samenvattende opmeting mogen niet verbeterd worden.

De forfaitaire hoeveelheden mogen niet verbeterd worden in de samenvattende opmeting, maar enkel in een apart document dat hij voegt bij zijn offerte ter verantwoording van deze verbeteringen.

Art. 80 Voorrangsorte opdrachtdocumenten

In afwijking van art. 80 KB Plaatsing is bij genormaliseerde posten de volgende voorrangsorte bepalend voor de interpretatie ingeval van tegenspraak tussen de opdrachtdocumenten:

1. de plannen;
2. de samenvattende opmeting;
3. het bestek.

In geval van tegenstrijdigheden tussen het codenummer en de omschrijving van de gebruikte genormaliseerde post, heeft het codenummer voorrang.

In geval van tegenstrijdigheden tussen de beschrijvende en de samenvattende opmeting heeft de beschrijvende opmeting voorrang.

Art. 84 Elektronische indiening offertes

De offertes moeten elektronisch worden ingediend via de e-tendering website <https://eten.publicprocurement.be/> die de naleving van de voorwaarden van art. 14, §7 Wet 2016 waarborgt. Meer informatie kan verkregen worden op de website <http://www.publicprocurement.be/> of via de e-procurement helpdesk op het nummer +32 (0)2 790 52 00.

De met elektronische middelen ingediende offertes moeten worden opgemaakt in een afdrukbaar pdf-formaat. De maximale grootte per document is 80 MB. Een te groot document kan worden opgesplitst in meerdere deeldocumenten. Het geheel van alle documenten mag evenwel niet groter zijn dan 350 MB.

De samenvattende opmeting wordt via een Excel-bestand ter beschikking gesteld. De inschrijver maakt gebruik van dit bestand voor het invullen van zijn samenvattende opmeting. Aan dit bestand mogen geen wijzigingen worden aangebracht met uitzondering van het invullen van de grijze invulvelden. De inschrijver dient het ingevulde Excel-bestand te converteren naar een afdrukbaar pdf-bestand. Zowel het Excel- als het pdf-bestand moeten worden opgeladen en ingediend via e-tendering. Bij tegenstrijdigheid tussen beide bestanden, wordt het pdf-bestand geacht de werkelijke bedoeling van de inschrijver te zijn en is het pdf-bestand aldus het enige rechtsgeldige.

Buitenlandse inschrijvers kunnen de offerte en alle bijhorende documenten ondertekenen, ofwel met een gekwalificeerd certificaat, aangekocht bij een private actor en dat door de applicatie herkend wordt als een geldig certificaat dat geschikt is voor het plaatsen van een wettelijke digitale handtekening, ofwel met een elektronisch middel, aangekocht bij een private actor en waarvan zij zelf garanderen dat dit voldoet aan alle wettelijke voorwaarden:

- gekwalificeerde certificaten, die geschikt zijn voor het plaatsen van een wettelijke digitale handtekening, kunnen aangekocht worden bij private actoren. Voor meer informatie over deze private actoren, kunt u terecht op e.procurement@vlaanderen.be of +32 (0)2 553 76 57
- wanneer de buitenlandse inschrijver een eigen elektronisch middel gebruikt om de handtekening te plaatsen, garandeert hij zelf dat deze handtekening voldoet aan de voorwaarden van art. 14, §7 Wet 2016. Deze elektronische handtekening moet aldus conform zijn met de regels van het Europees, en het daarmee overeenstemmend nationaal, recht inzake de geavanceerde elektronische handtekening met een geldig gekwalificeerd certificaat, waarbij deze handtekening werd gerealiseerd via een veilig middel voor het aanmaken van een handtekening;
- alle nuttige informatie over het gebruikte elektronische middel wordt aan de offerte toegevoegd opdat de aanbesteder kan nagaan of het gebruikte elektronische middel geldig is en conform is met de bepalingen in de regelgeving.

4 ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 14.01.2013 TOT BEPALING VAN DE ALGEMENE UITVOERINGSREGELS VAN DE OVERHEIDSOPDRACHTEN, ZOALS GEWIJZIGD DOOR HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 22.06.2017 (BS 27.06.2017)

Art. 11 Leidend ambtenaar

De leidend ambtenaar is de vertegenwoordiger en de woordvoerder van de aanbesteder in haar betrekking met de opdrachtnemer.

Indien de leiding van en het toezicht op de uitvoering worden toevertrouwd aan een ambtenaar (zowel contractueel als statutair) van de aanbesteder, bestaat het mandaat van de leidend ambtenaar enkel uit:

- de technische en administratieve opvolging van de prestaties, inbegrepen de goedkeuring van de detail- en werktekeningen en de berekeningsnota's, tot en met de definitieve oplevering;
- de keuring van de producten en/of prestaties, zowel de a priori als de a posteriori keuring;
- het nazicht van de certificatiestaat;
- het nazicht van de vorderingsstaten en van de facturen;
- het opstellen van de processen-verbaal;
- de voorlopige en definitieve oplevering;
- het instaan voor het bestendig toezicht op de prestaties.

Indien de leiding van en het toezicht op de uitvoering worden toevertrouwd aan een persoon buiten de aanbesteder, wordt de draagwijdte van zijn mandaat in de opdrachtdocumenten omschreven.

Art. 12 Onderaannemers

De opdrachtnemer deelt aan de leidend ambtenaar schriftelijk de naam, contactgegevens en wettelijke vertegenwoordigers van zijn eventuele onderaannemers mee. Hij voegt tevens een uittreksel uit het strafregister toe van deze onderaannemers. Hij doet dat ten minste 15 kalenderdagen vóór de aanvang van de overeenstemmende werken, behalve in geval van hoogdringendheid waarbij deze termijn van 15 kalenderdagen kan ingekort worden. Tijdens de volledige looptijd van de opdracht is de opdrachtnemer tevens verplicht alle wijzigingen aan de boven vermelde gegevens mee te delen, alsook de hoger vermelde gegevens van eventuele nieuwe onderaannemers die nadien van de uitvoering van de werken zullen betrokken worden.

De opdrachtnemer dient daarbij het bewijs voor te leggen dat de betrokken onderaannemer voldoet aan de wetgeving inzake de erkenning van aannemers voor dat deel van de opdracht dat die onderaannemer zal uitvoeren.

Zolang dat bewijs niet is overgelegd, mag een onderaannemer de werkzaamheden niet aanvangen.

De onderaannemer moet tijdens de uitvoering van het hem toevertrouwde deel van de opdracht in het bezit zijn van de vereiste erkenning.

Omwille van het feit dat de opdrachtnemer zelf verantwoordelijk is voor de keuze van de in te zetten onderaannemers, staat hij zelf ook in voor elke vorm van tijdsverlies die ontstaat doordat een onderaannemer werd voorgesteld die niet bleek te beantwoorden aan de vereisten vervat in art. 12, 13 en 78 KB Uitvoering. In dergelijke gevallen kan de opdrachtnemer dan ook geen aanspraak maken op een schorsing of verlenging van de uitvoeringstermijnen.

In geval van door de opdrachtnemer uit te voeren studies, is het de opdrachtnemer niet toegelaten zich na de sluiting tot een ander burgerlijk ingenieur of ingenieursbureau te wenden, tenzij een gelijkwaardige ingenieur of ingenieursbureau wordt voorgesteld, waarvan de gelijkwaardigheid vooraf en schriftelijk wordt aanvaard door de aanbesteder.

De opdrachtnemer wordt gewezen op het feit dat de onderaannemer beroep kan doen op art. 1798 van het Burgerlijk Wetboek.

Art. 19   Gebruik van de resultaten

§1 De aanbesteder verwerft de volle en exclusieve eigendom op de uitvindingen die gedaan en ontwikkeld worden bij of naar aanleiding van de uitvoering van de opdracht.

De opdrachtnemer en zijn rechtsopvolgers verbinden zich er wel toe de specifieke uitvindingen die noodzakelijk zijn voor het gebruik van de resultaten van de opdracht gratis en kosteloos ter beschikking te stellen van de aanbesteder en alle andere diensten, departementen en entiteiten die ressorteren onder de Vlaamse overheid, zelfs al zijn deze een van de aanbesteder onderscheiden rechtspersoon.

§4 De opdrachtnemer kan, na voorafgaande schriftelijke toestemming door de aanbesteder, de algemene gegevens over het bestaan van de opdracht en over de verkregen resultaten aanwenden voor commercieel of ander gebruik.

Art. 20   Methodes en knowhow

De aanbesteder verkrijgt niet de rechten op de methodes en knowhow die gedaan, verworven, ontwikkeld of gebruikt worden bij de uitvoering van de opdracht.

De opdrachtnemer deelt de aanbesteder ten laatste bij de voorlopige oplevering mee welke knowhow nodig is voor het gebruik van het werk, ongeacht of die aanleiding gegeven heeft tot het aanvragen van een octrooi of niet.

De opdrachtnemer en zijn rechtsopvolgers verbinden zich er wel toe de methodes en knowhow die noodzakelijk zijn voor het gebruik van de resultaten van de opdracht gratis en kosteloos ter beschikking te stellen van de aanbesteder en alle andere diensten, departementen en entiteiten die ressorteren onder de Vlaamse overheid, zelfs al zijn deze een van de aanbesteder onderscheiden rechtspersoon.

Art. 24 §1   Verzekeringen

1.   Algemeen

Onverminderd de aansprakelijkheden van de opdrachtnemer, zoals bepaald in art. 84 KB Uitvoering, verbindt de opdrachtnemer zich ertoe de hierna genoemde verzekeringspolissen af te sluiten.

Wanneer in de samenvattende opmeting een afzonderlijke post/afzonderlijke posten voorzien is/zijn voor het afsluiten van verzekeringspolissen “alle bouwplaatsrisico’s” en “tienjarige aansprakelijkheid”, dan zullen deze polissen beantwoorden aan de hiernavolgende bepalingen in punt 2.4 en 2.5. Bij ontstentenis van deze afzonderlijke post/posten beperkt de verplichting van de opdrachtnemer zich tot de voorzieningen van art. 24, §1 KB Uitvoering, met inbegrip van de verplichtingen onder 2.1, 2.2 en 2.3.

De polissen moeten voldoen aan de bepalingen van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen. De polissen moeten een clause bevatten, die bepaalt dat elke schorsing, verbreking, opzegging of vervallenverklaring van het verzekeringscontract door de verzekeraar onmiddellijk per aangetekend schrijven ter kennis wordt gebracht van de aanbesteder. De schorsing kan ten vroegste 5 werkdagen na kennisgeving ingaan.

De polissen moeten een clause bevatten die bepaalt dat de verzekeringsmaatschappij zich, na uitkering, in geen enkel geval tot de aanbesteder kan richten om de gedane uitkering te verhalen.

De vermelde te verzekeren kapitalen houden geen beperking van verantwoordelijkheid in. Alle hiernavermelde uitgesloten risico’s, bedragen van de vrijstellingen en schadevergoedingen die de verzekerde kapitalen overtreffen (zelfs indien gebaseerd op art. 544 burgerlijk Wetboek), blijven ten laste van de betrokken opdrachtnemers en kunnen onder geen enkel beding gerecupereerd of verhaald worden bij de aanbesteder.

De opdrachtnemer legt voor de aanvang van de werken, (via een attest) het bewijs voor dat de polissen vermeld onder 2. afgesloten zijn conform de onderstaande bepalingen. Dit bewijs wordt geleverd aan de hand van het als bijlage bij dit bestek gevoegde modeldocument (in te vullen door de

verzekeraar/gemachtigde makelaar). Voor elke dag vertraging wordt een dagelijkse straf toegepast zoals bepaald in art. 45.

Op eenvoudig verzoek van de aanbesteder levert de opdrachtnemer het bewijs van premiebetaling.

2. Verzekeringspolissen

2.1 Arbeidsongevallen

De waarborg geldt voor de ongevallen van het personeel van de opdrachtnemer tijdens de uitoefening van hun activiteit op de bouwplaats en voor de ongevallen op de weg van en naar het werk.

Deze polis voorziet uitdrukkelijk een afstand van verhaal van de verzekeraar ten overstaan van de aanbesteder en/of zijn aangestelden en/of zijn gevolmachtigden.

2.2 Burgerlijke Aansprakelijkheid

Het minimaal verzekerde kapitaal per schadegeval bedraagt: 1.250.000,00 EUR voor lichamelijk letsel, stoffelijke schade en immateriële gevolgschade gemengd voor schade aan derden gebaseerd op de artikels 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek.

Volgende dekkingen dienen, naast de klassieke basisdekkingen, minimaal in de polis voorzien te zijn:

- voor de schade gebaseerd op artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek, inbegrepen voor de contractuele overdracht, een dekking van minimum 500.000,00 EUR per schadegeval inbegrepen in het kapitaal zoals hierboven vermeld;
- zonder sublimiet, de schade veroorzaakt door trillingen, de verlaging van de grondwaterstand, het wegnemen, ontbreken of verzwakken van steunen en alle gevolgen ervan;
- zonder sublimiet, de schade aan alle leidingen, kabels, kanalisaties, al dan niet ondergronds, en alle gevolgen van deze schade;
- zonder sublimiet, de schade veroorzaakt door het materieel van de opdrachtnemer en door het door hem gehuurd materieel;
- zonder sublimiet, de schade veroorzaakt door niet-geïmmatriculeerde (werf)voertuigen, bouwplaats- en hijstoestellen;
- de waarborg toevertrouwd voorwerp: verzekerd kapitaal van minimum 250.000,00 EUR per schadegeval. Onder toevertrouwd voorwerp moet verstaan worden de goederen, zowel roerende als onroerende, dewelke aan de opdrachtnemer zijn toevertrouwd, waaraan op het ogenblik van de schade gewerkt wordt. De andere goederen, zowel roerende als onroerende, eigendom van de aanbesteder of waarvoor zij verantwoordelijk is, waaraan op het ogenblik van de schade niet gewerkt wordt, moeten beschouwd worden als zijnde van derden;
- voor schade door brand, vuur, rook, ontploffing en water wordt een minimum verzekerd kapitaal van 1.250.000,00 EUR voorzien.

De in de polis voorziene vrijstellingen mogen maximum 5.000,00 EUR per schadegeval bedragen voor andere dan letselschade.

2.3 Motorrijtuigen

Een verzekering overeenkomstig de wet van 21 november 1989 voor alle geïmmatriculeerde voertuigen die toegang hebben tot de werf. Niet-geïmmatriculeerde (werf)voertuigen, bouwplaats- en hijstoestellen die enkel ingezet worden op de afgesloten werf, dienen verzekerd te zijn onder de polis Burgerlijke Aansprakelijkheid (zie punt 2.2).

2.4 Verzekering “Alle bouwplaatsrisico’s”

Verzekerden:

- de aanbesteder, inclusief haar aangestelden en personeel
- de opdrachtnemer en zijn onderaannemers
- de architect, het studiebureau, de raadgevend ingenieur
- de veiligheidscoördinator

- alle andere partijen waarvan de aanwezigheid op de werf gewenst of nodig is met het oog op de vooruitgang van de werken

Duurtijd: vanaf de aanvang van de werken tot 12 maanden na de voorlopige oplevering, afhankelijk van de duur van de waarborgperiode van de opdracht.

2.4.A Zakenverzekering

2.4.A.1 De verzekerde goederen:

Deze verzekering zal dekking verlenen voor schade aan:

- de definitief opgetrokken werken die het voorwerp van de aannemingscontracten vormen, daarin begrepen: de materialen, bouwelementen en uitrustingen (d.w.z. machines, toestellen en installaties) bestemd om erin te worden verwerkt;
- de (eventuele) voorlopige werken bepaald in de aannemingscontracten of nodig voor de uitvoering ervan;
- het bestaand goed, d.w.z. de eigendommen toebehorende aan de aanbesteder of waarvoor deze verantwoordelijk is.

2.4.A.2 De waarborgen:

- tijdens de bouw-, montage- en testtermijn:
  1. elke beschadiging en elk verlies van de verzekerde goederen;
  2. elke beschadiging en elk verlies te wijten aan een fout, een gebrek of een leemte in het ontwerp, in de berekeningen of in de plannen alsook aan het eigen gebrek van de materialen, aan een defect, aan een mechanische of elektrische storing of breuk (foutief gedeelte);
  3. De waarborg bestaand goed omvat alle materiële beschadigingen veroorzaakt door de uitvoering van de werken en mag niet beperkt zijn tot gehele of gedeeltelijke instorting.
- tijdens de periode van 12 maanden vanaf de voorlopige oplevering:
  1. beschadiging van de blijvend opgerichte verzekerde goederen (bouwwerken, gedeelten ervan en uitrustingen die het voorwerp van de aanneming uitmaken) die zich voordoet tijdens de uitvoering van de werken door de verzekerden, waartoe zij na de voorlopige oplevering krachtens hun aannemingscontract verplicht zijn;
  2. beschadiging aan de blijvend opgerichte verzekerde goederen (bouwwerken, gedeelten ervan en uitrustingen die het voorwerp van de aanneming uitmaken) die tijdens deze periode vastgesteld wordt en te wijten is aan een schadeverwekkend feit op de bouwplaats tijdens de bouw-, montage- en proeftermijn.

2.4.A.3 Verzekerde waarden:

De verzekerde waarde is gelijk aan de aannemingssom, incl. de studiekosten en toezichtskosten, excl. btw in de mate dat deze voor de aanbesteder aftrekbaar is. Het geraamde bedrag van de studie- en toezichtskosten wordt in de opdrachtdocumenten bepaald.

Het verzekerde kapitaal voor het bestaand goed wordt vastgesteld op 20 % van de verzekerde waarden met een minimum van 125.000,00 EUR en een maximum van 1.250.000,00 EUR en dit in eerste risico.

Opruimings- en afbraakkosten worden vergoed tot maximum 10 % van de verzekerde waarde.

2.4.A.4 Vrijstelling:

Het bedrag van de vrijstelling per schadegeval wordt vastgesteld op 10.000,00 EUR.

2.4.A.5 Algemeenheden:

De herstelling van een beschadigd goed dient, op eenvoudig verzoek van de aanbesteder wiens goed beschadigd is, door de opdrachtnemer, te worden uitgevoerd.

2.4.B Aansprakelijkheid ten aanzien van derden

De waarborgen van deze afdeling komen in aanvulling en na uitputting van de bestaande aansprakelijkheidsverzekeringen van de deelnemers aan de verzekerde werken.

2.4.B.1 Verzekerde bedragen:

Deze verzekering dekt de Burgerlijke Aansprakelijkheid volgens artikel 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek met volgende specifieke voorwaarden:

- verzekerd kapitaal: 1.250.000,00 EUR per schadegeval voor lichamelijke, stoffelijke en onstoffelijke gevolgschade vermengd;
- inbegrepen is de dekking voor schade gebaseerd op artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek. De minimale waarborg bedraagt 500.000,00 EUR per schadegeval.

2.4.B.2 Vrijstelling per schadegeval:

- de waarborgen en kapitalen van de polissen Burgerlijke Aansprakelijkheid van de verschillende deelnemers gelden als eigen risico, met een absoluut minimum van 50.000,00 EUR;
- in geval van tussenkomst in eerste rang: 50.000,00 EUR;
- voor de aanbesteder: 2.500,00 EUR;
- voor artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek: 2.500,00 EUR;
- voor lichamelijke schade: 0,00 EUR.

Bij tussenkomst na uitputting van de polissen Burgerlijke Aansprakelijkheid van de deelnemers boven 50.000,00 EUR, wordt er geen bijkomende vrijstelling meer in rekening gebracht.

De aanbesteder verkrijgt een rechtstreeks vorderingsrecht als derde-begunstigde t.a.v. de verzekeringsmaatschappij.

2.4.B.3 Is in de verzekeringsdekking inbegrepen:

- de schade ten gevolge van trillingen, het verlagen van de grondwaterstand, het ontbreken, verwijderen of verzwakken van steunen;
- de schade aan kabels en leidingen met inbegrip van de eventuele gevolgschade;
- de gekruiste aansprakelijkheid onder de verzekerden; dit houdt in dat de verzekerden onderling als derden ten aanzien van elkaar beschouwd worden.

2.4.C Definitie van schadegeval

Onder schadegeval wordt begrepen: het geheel der schade en/of verlies voortkomend uit éénzelfde oorzakelijk feit welke in tijd (max. 3 maanden) en ruimte (bouwplaats) beperkt is.

2.5 Verzekering van tienjarige aansprakelijkheid

Verzekerden:

- de aanbesteder, inclusief haar aangestelden en personeel;
- de opdrachtnemer en zijn onderaannemers;
- de architect, het studiebureau, de raadgevend ingenieur.

2.5.A Gedekte risico's

Deze verzekering zal dekking verlenen voor:

- 2.5.A.1 De geldelijke vergoeding van beschadiging van het verzekerd bouwwerk, waartoe de verzekerden tegenover de bouwheer gehouden kunnen zijn krachtens de artikelen 1792 en 2270 van het Burgerlijk Wetboek;
- 2.5.A.2 De extra-contractuele aansprakelijkheid volgens artikelen 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek voor schade ten gevolge van een schadegeval onder 2.5.A.1;
- 2.5.A.3 De schade aan gedeelten van het bouwwerk die niet onder de technische controle stonden en van andere goederen van de aanbesteder voor zover die schade een gevolg is van een verzekerde schade onder 2.5.A.1;
- 2.5.A.4 Burenhinder volgens artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek voor schade ten gevolge van een schadegeval onder 2.5.A.1.

De aanbesteder verkrijgt een rechtstreeks vorderingsrecht als derde-begunstigde t.a.v. de verzekeringsmaatschappij.

Deze verzekering zal uitwerking hebben in eerste rang en de dekking gaat in vanaf de voorlopige oplevering.

2.5.B Verzekerde kapitalen

Behoudens andersluidende bepalingen in de opdrachtdocumenten zijn de verzekerde kapitalen gelijk aan:

- 2.5.B.1 Voor de dekking onder 2.5.A.1 is het verzekerd bedrag gelijk aan het eindbedrag (excl. BTW in de mate van aftrekbaarheid) van de gecontroleerde werken. Het verzekerde bedrag omvat de studie- en toezichtskosten, die forfaitair worden vastgesteld op 5 % van de aannemingsom.
- 2.5.B.2 Voor de dekkingen 2.5.A.2, 2.5.A.3 en 2.5.A.4 samen belooft het verzekerd bedrag 30 % van het onder 2.5.B.1 verzekerde bedrag, met een minimum van 250.000,00 EUR en een maximum van 1.250.000,00 EUR voor lichamelijke, stoffelijke en onstoffelijke schade vermengd en voor alle schadegevallen tijdens de ganse verzekeringsduur.

2.5.C Vrijstelling

De vrijstelling per schadegeval bedraagt 10 % van de schade met een:

- minimum van 2.500,00 EUR + (N × 250,00 EUR);
- maximum van 12.500,00 EUR + (N × 1.000,00 EUR);

N = het aantal jaren verlopen tussen de voorlopige oplevering en de datum van het optreden van de schade.

2.5.D Controle

De aanbesteder sluit de controleovereenkomst af met een controleorganisme.

De opdrachtdocumenten bepalen welke posten uit de samenvattende opmeting gecontroleerd worden.

De opdrachtnemer onderwerpt zich aan de technische controle en staat de afgevaardigden van het controleorganisme bij tijdens het vervullen van hun opdracht.

Art. 35 Plannen, documenten en voorwerpen opgemaakt door de aanbesteder

In verband met de voorwaarden voor het gebruik van de plannen, documenten van de opdracht wordt verduidelijkt dat de aanduidingen op de tekeningen betreffende de bestaande toestand slechts bij wijze van inlichtingen gegeven worden. De opdrachtnemer is ertoe gehouden zich vooraf persoonlijk te vergewissen over de uitvoeringsvoorwaarden van zijn prestaties.

Technisch verslag

Indien, in het kader van hoofdstuk XIII van Vlarebo, er een onderzoeksplicht is voor de uit te graven bodem, laat de aanbesteder een technisch verslag opmaken door een erkende bodemsaneringsdeskundige en conform verklaren door een erkende bodembeheerorganisatie.

Het technisch verslag en de conformverklaring worden bij de opdrachtdocumenten bijgevoegd.

Het grondverzet dient steeds te gebeuren conform de bepalingen van hoofdstuk XIII van Vlarebo.

Sloopopvolgingsplan

Indien de sloop dient te gebeuren conform de bepalingen van art. 4.3.5 van het Vlarema, laat de aanbesteder een sloopopvolgingsplan opmaken door een bij een sloopbeheerorganisatie aangesloten deskundige en conform verklaren door een erkende sloopbeheerorganisatie.

Het sloopopvolgingsplan en de conformiteitsverklaring worden bij de opdrachtdocumenten bijgevoegd.

Art. 36 Detail- en werktekeningen opgemaakt door de opdrachtnemer

De detail- en werktekeningen, alsook het as-built dossier, worden opgemaakt conform de bepalingen van **2-12**.

De goedkeuring en/of aanvaarding van de documenten opgemaakt door de opdrachtnemer, heeft niet tot gevolg dat de verantwoordelijkheid en het risico voor onder meer de kwaliteit van de materialen en de uitvoering van de werken worden overgedragen op de aanbesteder. De opdrachtnemer behoudt de uitsluitende en volledige aansprakelijkheid en het volle risico voor de goede uitvoering van de werken conform de besteisen en hij blijft ook na goedkeuring en/of aanvaarding van modellen, uitvoeringstekeningen, rekennota's door hem gemaakt/opgesteld, de volledige verantwoordelijkheid hiervoor dragen.

Art. 38/7, §1 Prijsherziening

De opdrachtdocumenten vermelden welke formules op de opdracht van toepassing zijn¹. Er kan gebruik gemaakt worden van een combinatie van verschillende formules. Desgevallend kan hierbij gebruik gemaakt worden van de formules opgenomen onder **5**.

Op posten met VS en GS is geen prijsherziening van toepassing.

De prestaties worden maandelijks herzien (d.w.z. vaste herzieningsfrequentie van één maand).

De herzieningsperiodes vallen samen met de in art. 66 KB Uitvoering bepaalde betalingsperiodes.

Voor de berekening van de prijsherziening wordt voor iedere prestatie in de vorderingsstaat nagegaan binnen welke herzieningsperiode de prestatie aanvangt. De startdatum van de bekomen herzieningsperiode is de referentiedatum waarop de referentietermijn van iedere parameter in de prijsherzieningsformule zal worden toegepast. De bekomen datum bepaalt welke parameterwaarde zal worden gebruikt in de berekening van de prijsherziening.

Art. 38/12 Schorsing op bevel van de aanbesteder

Iedere onderbreking van de werken door toedoen van de opdrachtnemer (bijvoorbeeld het gebruik van geweigerde of niet-gekeurde materialen, gebrekkige uitvoering, inbreuken tegen de bepalingen en voorwaarden van het contract, vastgelegd overeenkomstig art. 44 §2 KB Uitvoering), kan in geen geval aanleiding geven tot een termijnsverlenging of het toekennen van een schadevergoeding.

In toepassing van art. 38/12, §2 KB Uitvoering geeft de schorsing op bevel van de aanbesteder in onderstaande gevallen geen aanleiding tot enige schadevergoeding voor de opdrachtnemer:

1. wanneer zij, overeenkomstig artikel 49/1 van het Sociaal Strafwetboek, door een sociaal inspecteur ervan in kennis is gesteld dat de opdrachtnemer of zijn onderaannemer of de onderaannemer van deze laatste en zo verder, op zwaarwichtige wijze tekort is geschoten in zijn verplichting om zijn werknemers tijdig het loon te betalen waarop deze recht hebben; of
2. wanneer zij vaststelt of er kennis van heeft dat de opdrachtnemer of zijn onderaannemer of de onderaannemer van deze laatste en zo verder één of meer illegaal verblijvende onderdanen van derde landen tewerkstelt.

Art. 38/18 Verificaties ter plaatse van de boekhoudkundige stukken

De aanbesteder heeft het recht één of meerdere personen aan te wijzen, die de boekhoudkundige stukken verifiëren en ter plaatse onderzoeken uitvoeren om de juistheid van de door de opdrachtnemer verstrekte inlichtingen te onderzoeken.

---

¹ Er wordt aangeraden om slechts een beperkt aantal prijsherzieningsformules (maximum 5 à 7) op te nemen in de opdrachtdocumenten. Het is aangewezen om slechts specifieke prijsherzieningsformules te voorzien voor die posten die een belangrijk deel van de opdracht uitmaken (bv. meer dan 5 % van de ramingsom).

Art. 41 Soorten keuringen

1. Conformiteitsbeoordelingsinstantie

De hieronder vermelde instanties worden door de aanbesteder als conformiteitsbeoordelingsinstantie, zoals bedoeld in art. 41 KB Uitvoering, erkend:

- voor alle producten waarvoor een “Benormerk” bestaat, de sectorale organisaties erkend door de VZW BENOR, Lombardstraat 42, 1000 Brussel, tel. 02/511 65 95, fax. 02/514 18 75;
- voor alle betonproducten waarvoor geen “Benormerk” bestaat, de VZW Probeton, Aarlenstraat 53 bus 9, 1040 Brussel, tel. 02/237 60 20;
- voor alle andere producten, de VZW Copro, Z.1 Researchpark, Kranenberg 190, 1731 Zellik (Asse), tel. 02/468 00 95, fax. 02/469 10 19;
- voor GFT-compost, de VZW Vlaco, Kanunnik de Dekkerstraat 22-26, 2800 Mechelen, tel. 015/20 83 20, fax. 015/20 32 75;
- voor de aflevering van bodembeheerrapporten (ter attestering van de conformiteit van uitgegraven bodem):
  - de VZW Grondbank, Lombardstraat 34-42, 1000 Brussel, tel. 02/545 58 48, fax 02/545 58 54, email: grondbank@grondbank.be, <http://www.grondbank.be/>;
  - de Grondwijzer vzw, Polderdijkweg 16 - Haven 407, 2030 Antwerpen, tel: 03/545 87 58, fax: 03/545 87 39, email: grondwijzer@grondwijzer.be, <http://www.grondwijzer.be/>;
- voor het NTMB-zorgsysteem, de vzw BCCA (Aarlenstraat 53, 1040 Brussel, tel. 02/238 24 11, <http://www.bcca.be/>) en BQA nv (Technologiepark 7, 9052 Gent-Zwijnaarde, tel. 09/395 12 60, <http://www.bqa.be/>).
- voor meststoffen, grondverbeteringsmiddelen, teelaarde, bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik e.d., het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), Administratief Centrum Kruidtuin, Kruidtuinlaan 55, 1000 Brussel, tel. 02/211 82 11 (de adressen van de Provinciale Controle-eenheden zijn beschikbaar op www.favv-afscab.be).

2. Gelijkwaardige certificatieprocedure

Een andere certificatieprocedure kan door de aanbesteder als gelijkwaardig met de certificatieprocedure van een erkende conformiteitsbeoordelingsinstantie worden bevonden indien het vertrouwen dat gesteld kan worden in de overeenkomstigheid van het product of het systeem met de vooropgestelde eisen onder de andere certificatieprocedure, even groot is als onder het erkend product- of systeemcertificatiesysteem. Daartoe dient de opdrachtnemer aan te tonen dat onder de andere certificatieprocedure minstens aan de volgende voorwaarden voldaan is:

- de andere certificatieprocedure bevestigt de overeenkomstigheid met minstens alle eisen die onder het erkend product- of systeemcertificatiesysteem voor het betreffende product of systeem worden bevestigd;
- de certificatie-instelling van de andere certificatieprocedure, beantwoordt aan de eisen van NBN-EN 45011 (ISO Guide 65) voor productcertificatie en ISO/IEC 17021 voor systeemcertificatie en is hiertoe geaccrediteerd door een organisme dat lid is van de EA (European Accreditation) en dat erkend wordt door de Belgische accreditatie-instelling BELAC;
- de andere certificatieprocedure is opgesteld in de zin van ISO/IEC Guide 67;
- de andere productcertificatie-instelling voert minstens de volgende taken uit, voor zoverre deze ook een onderdeel vormen van de erkende certificatieprocedure voor het betreffende product:
  - de monsterneming van het product in de fabriek of op de plaats van productie;
  - de vaststelling van de kenmerken van het product door beproeving, keuring of nazicht van het ontwerp;
  - de beoordeling van de overeenkomstigheid van het gecertificeerd product met de geldende eisen;

- een certificatiebeslissing aangaande toekenning, instandhouding, uitbreiding, opschorting of intrekking van het certificaat;
- de vergunning om het certificaat of merk te gebruiken;
- het toezicht om de doorlopende overeenkomstigheid van het gecertificeerde product met de geldende eisen vast te stellen;
- de beoordeling, de certificatiebeslissing en de vergunning worden door de certificatie-instelling zelf verricht en niet uitgegeven aan derden;
- het toezicht omvat minstens de volgende elementen, voor zoverre deze elementen ook deel uitmaken van de erkende certificatieprocedure:
  - beproeving of keuring van monsters ontnomen op de markt en/of in de fabriek;
  - toezicht op het productieproces van grondstoffen en materialen tot eindproduct en, in het voorkomend geval, toezicht op het kwaliteitssysteem dat de productie ondersteunt. De systemen 4 en 5 volgens ISO/IEC Guide 67 voldoen aan deze bepalingen;
  - alle elementen die deel uitmaken van het doorlopend toezicht op de overeenkomstigheid, worden onder de andere certificatieprocedure gecontroleerd in de fabriek of op de plaats van productie met een controlefrequentie, die minstens even groot is als deze die vereist is onder de erkende certificatieprocedure;
  - de andere certificatieprocedure is volledig gedocumenteerd zodat de vermelde voorwaarden kunnen worden nagegaan.

Alle documenten ter staving van de gelijkwaardigheid van de andere certificatieprocedure moeten originele documenten zijn met een Nederlandse vertaling.

Het volledig dossier aangaande de certificatieprocedure dient ten minste 30 kalenderdagen voor de aanwending van de betrokken materialen te worden overgemaakt aan de aanbesteder, bij gebreke waaraan het product of het systeem automatisch als niet-gelijkwaardig wordt beschouwd.

De leidend ambtenaar beslist om de producten of de systemen al dan niet te aanvaarden op basis van een beoordeling van de gelijkwaardigheid. Dergelijke beoordeling wordt per werk uitgevoerd en betekent geen automatische gelijkwaardigheid voor andere werken.

Alle kosten verbonden aan voormelde procedure zijn ten laste van de opdrachtnemer.

De certificatieprocedure kan in geen geval aanleiding geven tot enige schorsing van de werken of verlenging van uitvoeringstermijn.

3. Certificatiestaat

De certificatiestaat is een overzicht van alle afgeleverde producten die voorafgaand gekeurd werden door een conformiteitsbeoordelingsinstantie. De volgende producten zijn opgenomen in de certificatiestaat:

- met bindmiddel geschikt gemaakte aangevoerde grond volgens Hoofdstuk 4;
- onderfunderingen volgens Hoofdstuk 5;
- funderingen volgens Hoofdstuk 5;
- betonmengsels voor cementbetonverhardingen volgens Hoofdstuk 6 en 12;
- bitumineuze mengsels volgens Hoofdstuk 6 en 12;
- rioleringsonderdelen en rioolkolken van gietijzer volgens **3-12.4**;
- buizen en hulpstukken voor rioleringen volgens **3-24**;
- afdichtingsringen en krimpstoffen volgens **3-25**;
- materialen voor draineerleidingen volgens **3-26**;
- metselstenen volgens **3-27**;
- draineerelementen van poreus beton volgens **3-28**;
- betonnen toegangs- en verbindingsputten volgens **3-33**;
- segementen voor afzinkputten volgens **3-34**;

- gresinspectieputten volgens 3-35;
- inspectieputten van kunststof volgens 3-36;
- kokers van gewapend beton volgens 3-37;
- huisaansluitputjes volgens 3-38;
- dienstputten van gres volgens 3-39;
- betonnen bakken voor straat- en trottoirkolken volgens 3-40;
- kop- en keermuren van gewapend beton volgens 3-41;
- betonmengsels voor ter plaatse gestorte lijnvormige elementen volgens Hoofdstuk 8;
- zand-cement of granulaatcement volgens Hoofdstuk 9;
- schraal beton volgens Hoofdstuk 9;
- beton volgens Hoofdstuk 9;
- markeringsproducten volgens Hoofdstuk 10.

De opdrachtdocumenten vermelden eventuele andere producten die opgenomen moeten worden in de certificatiestaat.

Maandelijks maakt de opdrachtnemer een certificatiestaat op van de producten die in de loop van de voorgaande maand verwerkt werden en legt die, samen met de vorderingsstaat, ter goedkeuring voor aan de leidend ambtenaar.

De certificatiestaat omvat per post van de meetstaat of per genormaliseerde post minstens de volgende gegevens:

- de (genormaliseerde) post van de meetstaat;
- identificatie van het geleverde product;
- de leverancier of de producent;
- de conformiteitsbeoordelingsinstantie die verantwoordelijk was voor de voorafgaande keuring;
- de identificatie van de leveringsbon;
- de datum van de levering;
- de omvang van de levering;
- de omvang van wat effectief verwerkt werd;
- desgevallend een omrekeningsfactor indien de eenheid van de hoeveelheden op de leveringsbon verschilt van die van de meetstaat;
- desgevallend de omgerekende omvang van wat effectief verwerkt werd.

Indien voor de uitvoering van een post op- of afbraakmaterialen afkomstig van deze aanneming herbruikt worden, dan wordt de omvang van die herbruikte hoeveelheden mee opgenomen in de certificatiestaat onder de desbetreffende post van de meetstaat met de vermelding “afkomstig van herbruik” als de “leverancier of de producent”.

De certificatiestaat wordt aangevuld met kopies van alle leveringsbonnen die vermeld staan op de certificatiestaat.

Voor de opmaak van de certificatiestaat wordt een post voorzien. De bijdrage voor het maken van de certificatiestaat bedraagt 500,00 EUR per maand. Bij ontstentenis van deze post, dient geen certificatiestaat opgemaakt te worden.

Art. 42 Voorafgaande keuringen

1. Keuringsaanvraag

Voor het verkrijgen van iedere voorafgaande keuring moet de opdrachtnemer schriftelijk een verzoek indienen in de vorm van een formulier dat in volgorde de volgende inlichtingen vermeldt:

- het werk;
- de titel en het nummer van het bijzonder bestek;
- het nummer van het perceel en/of van de partij;

- de naam van de opdrachtnemer;
- de naam en de firma die de bestelling plaatste bij de leverancier;
- de referentie en de datum van de bestelling;
- de technische voorschriften van de opdrachtdocumenten waaraan het te keuren product of werk moet voldoen;
- de posten van de opmetingsstaat waarin het te keuren product of werk is voorgeschreven;
- de referentie van de leverancier;
- de aard van de te keuren materialen, de hoeveelheden, de nummers van de posten van de opmetingsstaat;
- de te verrichten controles en/of proeven en de plaats waar ze moeten verricht worden;
- de datum waarop de levering gereed is voor keuring;
- het bewijs dat de verwerkte producten, hetzij het merk van overeenkomstigheid dragen, hetzij tijdens de fabricage, hetzij op de opslagplaats van de fabrikant of leverancier, overeenkomstig de voorschriften van het KB Uitvoering en/of van de opdrachtdocumenten, door een conformiteitsbeoordelingsinstantie werden nagezien.

Het verzoek wordt in het geval van overhandiging genotificeerd in het dagboek der werken.

2. Keuringskosten

De laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of de te bereiden monsters, zijn voor rekening van de opdrachtnemer.

De opdrachtnemer draagt ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria.

3. Leveringsbon

Bij elke levering moet de opdrachtnemer aan de gemachtigde van de aanbesteder een leveringsbon voorleggen, opgesteld door de fabrikant en/of de leverancier waarin wordt vermeld:

- identificatie van de leveringsbon;
- de datum van de levering;
- de omvang van de levering;
- in voorkomend geval, het bewijs van overeenkomstigheid met deze versie van het Standaardbestek 250 aan de hand van:
  - het certificaat van de conformiteitsbeoordelingsinstantie die het product heeft nagezien;
  - het attest van de conformiteitsbeoordelingsinstantie die de partijkeuring heeft nagezien.

4. Aanvoer van grond

Bij aanvoer van grond (uitgegraven bodem) wordt volgende keuring voorzien:

- keuring voor toepassing op de plaats van bestemming (voorafgaande keuring).

Uitgegraven bodem mag alleen aangevoerd worden indien deze geattesteerd is op basis van een grondverzettoelating.

Bij aflevering van de uitgegraven bodem op de bouwplaats dient de opdrachtnemer vrachtdocumenten te leveren aan de afgevaardigde van de aanbesteder. Deze documenten tonen aan dat de aangevoerde uitgegraven bodem overeenstemt met de grond waarop de resultaten van de voorafgaande keuring van toepassing zijn.

Wanneer gronden dienen aangevoerd te worden, dient de opdrachtnemer in te staan voor de vrachtdocumenten waaruit blijkt dat de grond voldoet aan de milieuhygiënische eisen.

5. Aanplantingen

Voor het uitvoeren van aanplantingen, inclusief het aanbrengen van levend materiaal zoals uitschietend rijshout, e.d., zowel bij aanleg- als bij onderhoudswerken als bij vervangingen, wordt al het plantgoed verplicht vooraf ter keuring aangeboden. Deze voorafgaande technische keuring van

plantgoed wordt uitgevoerd in het plantseizoen. Hiervoor dient de opdrachtnemer een schriftelijke keuringsaanvraag in en stelt een keuringsdatum voor (= datum vanaf wanneer de planten gekeurd kunnen worden). De keuringsaanvraag moet o.a. de plaats van bewaring en/of inkuiling en gedetailleerd het aantal planten per soort met de maten omschrijven.

De keuring van planten gebeurt op de plaats van bewaring en/of inkuiling, welke moet gelegen zijn op/of in de nabijheid van de bouwplaats en aanvaard door de aanbesteder. De keuringen gebeuren in geen geval in de kwekerij noch bij de (groot)handel. De controles gebeuren door de leidend ambtenaar aan de hand van de aangeleverde technische fiches, de toepassingshandleiding en de conformiteitsattesten.

De keuring van plantgoed in het plantseizoen sluit geen voorafgaandelijk nazicht uit in de kwekerij gedurende het groeiseizoen. Dit voorafgaandelijk nazicht geeft geen enkele verbintenis of vrijstelling voor de verplichte keuring van plantgoed in het plantseizoen.

De resultaten van de keuring worden medegedeeld met een keuringsverslag.

De aanbesteder kan in het bijzonder bestek, in afwijking van het KB Uitvoering, een kortere termijn bepalen voor kennisgeving.

Indien de aanplantingen opgelijst zijn in tabel 3-0-1:

- ten laatste 15 dagen voor levering meldt de opdrachtnemer aan de aanbesteder:
  - met welke leverancier/producent hij zal werken. Hij bezorgt tevens het NTMB-certificaat of gelijkwaardig van de leverancier/producent;
  - welke materialen van deze leverancier/producent hij zal aanplanten. Hij levert voor elk van deze materialen de technische fiche, de toepassingshandleiding en het conformiteitsattest overeenkomstig het gecertificeerd NTMB-zorgsysteem of gelijkwaardig van de leverancier/producent en overeenkomstig de voorschriften van de algemene uitvoeringsregels en/of van de opdrachtdocumenten.
- de controles gebeuren door de leidend ambtenaar aan de hand van de aangeleverde technische fiches, de toepassingshandleiding en de conformiteitsattesten voorgeschreven door de voorschriften van het NTMB-zorgsysteem.

Voor NTMB-materialen opgelijst in tabel 3-0-1, andere dan deze gebruikt voor aanplantingen:

- ten laatste 15 dagen voor levering meldt de opdrachtnemer aan de aanbesteder:
  - met welke leverancier/producent hij zal werken. Hij bezorgt tevens het NTMB-certificaat of gelijkwaardig van de leverancier/producent;
  - welke materialen van deze leverancier/producent hij zal gebruiken. Hij levert voor elk van deze materialen de technische fiche, de toepassingshandleiding en het conformiteitsattest overeenkomstig het gecertificeerd NTMB-zorgsysteem of gelijkwaardig van de leverancier/producent en overeenkomstig de voorschriften van de algemene uitvoeringsregels en/of van de opdrachtdocumenten.
- de opdrachtnemer dient een schriftelijke keuringsaanvraag in en stelt een keuringsdatum voor (= datum vanaf wanneer de NTMB-materialen gekeurd kunnen worden). De keuringsaanvraag moet o.a. de plaats van bewaring omschrijven.
- de controles gebeuren door de leidend ambtenaar aan de hand van de aangeleverde technische fiches, de toepassingshandleiding en de conformiteitsattesten voorgeschreven door de voorschriften van het NTMB-zorgsysteem.

Afgekeurd plantgoed moet binnen de 24 uur afgevoerd worden van de plaats van bewaring en/of inkuiling en vervangen door nieuw materiaal, dat opnieuw ter keuring moet aangeboden worden.

De voorafgaande keuring van het plantgoed in het plantseizoen sluit de verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer niet uit wat hergroei, inwendige kwaliteit en echtheid van de planten betreft.

Art. 43 A posteriori uitgevoerde keuringen

1. Keuringskosten

De laboratoriumkosten betreffende de monsternamen, de voorbereiding van de monsters en/of de te bereiden monsters, zijn voor rekening van de aanbesteder.

De aanbesteder draagt ook de kosten van het transport van de monsters naar de laboratoria en van het nazicht in deze laboratoria.

2. Keuringstermijnen

Art. 43, §2 KB Uitvoering wordt vervangen door de navolgende bepalingen.

Voor de uitvoering van de controles en de proeven, die na voltooiing van de gezamenlijke werken niet meer uitgevoerd kunnen worden, beschikt de aanbesteder over een termijn van maximum vijf werkdagen ingaande de dag na het ontvangen van het verzoek van de opdrachtnemer tot controles en de proeven over te gaan.

Voor de uitvoering van andere controles en proeven en de kennisgeving van de goedkeuring of afkeuring streeft de aanbesteder ernaar om dit uit te voeren binnen de zestig kalenderdagen, ingaande de dag na de voltooiing van het geheel van de werken.

Deze termijn wordt vermeerderd met dertig kalenderdagen indien de keuringsverrichtingen een onderzoek in een laboratorium met zich brengen.

Bovendien moeten de te keuren producten of werken dertig kalenderdagen voor het verstrijken van de termijn waarbinnen de aanbesteder tot keuring moet overgaan, voldoende ouderdom hebben om het onderzoek in het laboratorium te kunnen verrichten. Zo niet wordt de termijn overeenkomstig aangepast.

Art. 44 In gebreke blijven en sancties

Wanneer de aanbesteder ervan in kennis gesteld wordt dat de opdrachtnemer of een onderaannemer op zwaarwichtige wijze tekort is geschoten in zijn verplichting om zijn werknemers tijdig het loon te betalen waarop deze recht hebben, wordt de verweertermijn teruggebracht tot 5 werkdagen.

Wanneer de aanbesteder vaststelt of er kennis van heeft dat de opdrachtnemer of een onderaannemer één of meer illegaal verblijvende onderdanen van derde landen tewerkstelt, wordt de verweertermijn teruggebracht tot 2 werkdagen.

Art. 45 §1 Bijzondere straffen

De aanbesteder heeft het recht om de straffen even vaak toe te passen als:

- de inbreuk is gepleegd;
- er werknemers zijn die het voorwerp uitmaken van de inbreuk.

Bij herhaling van een bepaalde inbreuk, eventueel op een andere plaats, wordt de straf vermenigvuldigd met het aantal keer dat die inbreuk werd vastgesteld.

- a) Voor inbreuken op de wets- en reglements-bepalingen betreffende de veiligheid op de bouwplaatsen en het signaleren van werkzaamheden en verkeersbelemmeringen op de openbare weg en voor inbreuken op de voorgeschreven maatregelen in verband met verkeershinder en toegankelijkheid van de aangrenzende eigendommen, worden de straffen zoals bepaald in §2 verdubbeld.
- b) Voor inbreuken betreffende het gebruik van het zichtverbeterend systeem: de speciale straf bedraagt 250,00 EUR per overtreding per voertuig.
- c) Bij beschadiging van wortels, takken en/of stam van bestaande beplanting wordt een straf toegepast die wordt bepaald door de aard en de omvang van de toegebrachte schade en de boomwaarde volgens de Uniforme Methode voor de Waardebepaling van bomen behorend tot het openbaar domein.
- d) Voor elke niet vervangen eenheid (plant, levend materiaal zoals uitschietend rijshout e.a.) wordt een straf toegepast ten belope van het vijfvoudige van de eenheidsprijs der inschrijving van die

betrokken eenheid (plant, levend materiaal zoals uitschietend rijshout e.a.) en dit voor zover geen ambtshalve maatregelen worden toegepast.

- e) Voor het niet of slecht uitvoeren van onderhoudsbeurten van groenvoorzieningen

Wanneer de leidend ambtenaar vaststelt dat bepaalde onderhoudswerken niet of slecht uitgevoerd zijn, zal vanaf de datum vermeld in het proces-verbaal de volgende straf worden toegepast:

- voor de periode van 1 april tot 31 oktober: 1/24 of 1/36 van de raming van het geheel van de onderhoudswerken hetzij² EUR per week, wanneer de waarborgtermijn respectievelijk 2 of 3 jaar bedraagt. Indien het beperkt blijft tot één of meerdere posten van de onderhoudswerken zal deze straf beperkt blijven tot een deel van deze raming volgens het aantal posten;
- voor de periode van 1 november tot 31 maart: 1/24 of 1/36 van de raming van het geheel van de onderhoudswerken hetzij² EUR per maand, wanneer de waarborgtermijn respectievelijk 2 of 3 jaar bedraagt. Indien het beperkt blijft tot één of meerdere posten van de onderhoudswerken zal deze straf beperkt blijven tot een deel van deze raming volgens het aantal posten.

De straf zal van de eerstvolgende onderhoudsstaat worden afgehouden. Zo het bedrag van de onderhoudswerken niet volstaat, zal de straf van de borgsom worden afgehouden.

Afhankelijk van de periode zal om de week, respectievelijk om de maand vanaf de datum van het proces-verbaal de straf herhaald worden indien de onderhoudswerken nog niet of onvolledig zijn uitgevoerd.

Het spreekt vanzelf dat het toepassen van een straf een supplementaire maatregel is, en dat de niet of slecht uitgevoerde onderhoudswerken eveneens niet zullen betaald worden volgens de desbetreffende post van de opmetingsstaat.

- f) Voor het slecht uitvoeren van onderhoud van en langs een waterloop worden de volgende speciale straffen toegepast:

- voor het onherstelbaar beschadigen of onrechtmatig vellen of rooien van houtgewas: 12,50 EUR per boom of struik;
- voor het afgraven of afschrapen van taluds: 12,50 EUR per m²;
- voor het niet treffen van de nodige maatregelen vermeld onder **13-1.1.2.15**: 250,00 EUR per overtreding;
- voor het niet stipt opvolgen van een voorgeschreven verplichte uitvoeringswijze voor de ruimingswerken, volgens **13-1.1.2.1**: 250,00 EUR.

- g) Voor het slecht uitvoeren van rioleringswerken worden de volgende speciale straffen toegepast:

- voor het leggen van buizen of kokers zonder drooghouden van de sleuf: 62,50 EUR;
- voor het leggen van buizen zonder rekening te houden met de minimaal en maximaal toegelaten sleufbreedten: 62,50 EUR;
- voor het plaatsen van inspectieputten zonder drooghouden van de bouwput: 62,50 EUR;
- voor het aanvullen van de sleuven niet-overeenkomstig de bepalingen van **7-1.1.2.6** of **7-5.1.2.6**: 62,50 EUR;
- voor het omhullen van buizen en het aanvullen van sleuven niet overeenkomstig de bepalingen van **7-1.3.5** t.e.m. **7-1.3.7**: 62,50 EUR per inbreuk.

- h) Voor het niet-naleven van de minderhinder-bepalingen opgenomen in **10-2.4.3**: de bijzondere straffen vermeld in **10-2.4.3**.

- i) Voor het niet-afleveren van een sloopattest volgens **4-1.1.2**: 5,00 EUR per ton afgevoerd puin.

² Dit bedrag wordt vermeld in de opdrachtdocumenten, zo niet geldt 1/24 of 1/36 van de bedragen van het geheel van de onderhoudswerken volgens de offerte, wanneer de waarborgtermijn respectievelijk 2 of 3 jaar bedraagt.

Art. 64 Opleveringen

Indien de opdrachtdocumenten voor de werken die moeten aangevat worden, nadat andere werken van de opdracht geheel of gedeeltelijk zijn uitgevoerd, een afzonderlijke uitvoeringstermijn voorschrijven, dan worden deze werken afzonderlijk opgeleverd.

Art. 65, § 2 Verplichtingen van de opdrachtnemer tot de definitieve oplevering

Inzake groenaanleg en natuurtechnische werken aan waterlopen vervangt de opdrachtnemer, tijdens de waarborgtermijn, op zijn kosten de dode, slecht opkomende en niet-echte planten en levend materiaal zoals uitschietend rijshout, e.a. en dit gedurende elk plantseizoen telkens vóór 31 december.

In de overeenstemmende posten van de opmeting zijn de onderhoudswerken opgenomen die tijdens de waarborgtermijn uitgevoerd worden voor rekening van de aanbestedder.

De werken worden tijdens de waarborgtermijn jaarlijks onderworpen aan een keuring die aanleiding geeft tot het opstellen van een proces-verbaal van vaststelling. Deze keuring gaat uit van de aanbestedder en heeft plaats in de periode van 16 augustus tot 30 september. Ze gebeurt in aanwezigheid van de opdrachtnemer nadat hij tenminste 15 kalenderdagen voor de aanvang van de keuring behoorlijk bij ter post aangetekende brief werd opgeroepen. Het proces-verbaal vermeldt alle dode, slecht opkomende en niet-echte planten die het volgend plantseizoen moeten vervangen worden

Art. 66 Algemene betalingsvoorwaarden

Tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten worden de werken betaald in maandelijkse betalingen in mindering.

De aanvangsdatum van die maandelijkse afbetalingsperiodes blijft onveranderd gedurende de hele aanneming. Als die aanvangsdatum niet is vastgelegd bij het aanvangsbevel, geldt de eerste dag van de maand.

De staten van de uitgevoerde onderhoudswerken van de beplantingswerken tijdens de waarborgperiode slaan op driemaandelijkse perioden, die vervallen op de datum van een maand, welke overeenstemt met de datum van de voorlopige oplevering.

De door de opdrachtnemer ingediende gedetailleerde staat van de werken is opgesteld volgens de norm NBN B06-006, met een bijkomende kolom voor genormaliseerde posten.

Een post tegen een globale prijs wordt betaald in verhouding tot het uitgevoerde gedeelte. Voor posten tegen vermoedelijke hoeveelheid (VH) of tegen vaste (forfaitaire) hoeveelheid (FH) komen alleen die hoeveelheden voor betaling in aanmerking die volledig zijn uitgevoerd.

Elk berekend totaal bedrag wordt in voorkomend geval afgerond naar de hogere of lagere decimaal al naargelang de derde decimaal minstens 5 of minder bedraagt.

Art. 69 Intrest voor laattijdige betaling

Er wordt uitdrukkelijk afgeweken van de bepalingen van artikel 1254 van het Burgerlijk Wetboek inzake de toerekening van de betalingen. Elke betaling wordt dan ook bij voorrang toegerekend op de hoofdsommen, en pas daarna op de interesten.

Art. 71 Korting wegens minderwaarde

In het algemeen is de totale korting wegens minderwaarde de som van specifieke kortingen wegens minderwaarde voor de onderscheiden afwijkingen.

De specifieke kortingen wegens minderwaarde mogen 100 percent van de offerteprijs niet overschrijden.

Indien de totale korting wegens minderwaarde voor de volledige opdracht lager is dan 50,00 EUR, dan wordt deze niet aangerekend.

Indien een specifieke korting wegens minderwaarde berekend wordt op basis van de resultaten van een tegenproef op grond van een dubbel aantal stalen en proefstukken, dan wordt de specifieke korting

wegens minderwaarde berekend voor de beide resultaten. De resulterende specifieke korting wegens minderwaarde is het rekenkundig gemiddelde van de twee specifieke kortingen wegens minderwaarde. Voor de a posteriori uitgevoerde technische keuring worden die specifieke kortingen wegens minderwaarde voor sommige afwijkingen bepaald door formules gegeven in de technische bepalingen van onderhavig Standaardbestek en eventueel bijzonder bestek.

Wanneer afwijkingen op de kwaliteit, het gewicht, de afmetingen en de andere criteria tot beoordeling van het voor keuring aangeboden product of werk worden vastgesteld, is de aanbesteder gerechtigd die formules toe te passen voor zover:

- de afwijkingen, volgens het oordeel van de aanbesteder, onbelangrijk zijn en geen ernstige tekortkomingen bij het gebruik, het verwerken en ten aanzien van de levensduur zouden kunnen teweegbrengen;
- de korting wegens minderwaarde voor het voor keuring aangeboden product of werk in een deelvak of een vak, 100 percent van de offerteprijs ervan niet overschrijdt.

Zo niet wordt het voor keuring aangeboden product of werk door de aanbesteder geweigerd.

Indien de meetmethode in de opdrachtdocumenten afwijkt van die van het Standaardbestek, dan worden de in de formules voorziene eenheden vervangen door de in de opdrachtdocumenten bepaalde eenheden.

Art. 73 Bevoegde rechtbank

Elke rechtsvordering van de opdrachtnemer wordt ingesteld bij een Nederlandstalige Belgische rechtbank, behoudens ingeval van een vordering tot tussenkomst in een bestaand geding.

Art. 76 Uitvoeringstermijnen

De tweede en derde paragrafen van dit artikel wordt volledig vervangen door de volgende bepalingen:

§2 Behoudens voor de gedurende de winter gegunde werken en waarvan de uitvoering tot het gunstige seizoen moet worden uitgesteld, dienen de werken te worden aangevat tussen de dertigste en vijfenzeventigste kalenderdag volgend op de dag van de sluiting van de opdracht.

Er moet een minimum van dertig kalenderdagen verlopen tussen het zenden van de brief waarbij de aanvang van de werken wordt vastgesteld (aanvangsbevel) en de effectieve datum van de aanvang.

Deze bepaling geldt echter niet

- in geval van dringendheid;
- voor elke andere dan de eerste fase of het eerste deel van eenzelfde opdracht;
- voor de opdrachten die volgen op een eerste opdracht, gesloten met dezelfde opdrachtnemer op basis van een raamovereenkomst.

De opdrachtnemer is verplicht de werken op de dag die hem werd meegedeeld aan te vangen en deze regelmatig voort te zetten zodat zij volledig binnen de in de opdrachtdocumenten gestelde uitvoeringstermijn zullen voltooid zijn

§3 De opdrachtnemer heeft het recht de verbreking van de opdracht te eisen wanneer de aanbesteder de aanvangsdatum niet heeft vastgesteld na het verstrijken van de honderdvijftigste dag na het sluiten van de opdracht.

De rechten van de opdrachtnemer vervallen indien hij hiervan binnen de dertig kalenderdagen na de dag van het verstrijken van deze termijn, geen gebruik maakt. Hij moet hieromtrent zijn wil uitdrukkelijk en bij ter post aangetekende brief aan de aanbesteder doen kennen.

Ingeval van bezaaiings- en/of beplantingswerken is de aanbesteder gerechtigd, i.p.v. de aanvang van de werken binnen de hiervoor gegeven perken vast te stellen vóór het gunstige seizoen, de uitvoering van de werken uit te stellen tot het gunstige seizoen.

De aanbesteder is eveneens gerechtigd i.p.v. de aanvang van de werken binnen de hiervoor gegeven perken vast te stellen laat op het gunstige seizoen, de uitvoering van de werken uit te stellen tot het eerstvolgende gunstige seizoen, dit is:

- voor bezaaiingswerken volgens **11-8.1.1.3**, **11-8.3.2.3.A** en **11-8.4.1.3.A** van 1 augustus tot en met 15 oktober en van 16 maart tot en met 15 juni;
- voor beplantingswerken van planten met naakt wortelgestel volgens **11-10.2.1.2**, **11-10.3.1.2.D**, **11-10.4.1.2.D**, **11-10.5.1.2.D** en **11-10.6.1.2.D** van 1 november tot en met 15 april;
- voor beplantingswerken van planten met kluit of in container volgens **11-9.4.1.2.B**, **11-10.3.1.2.D**, **11-10.4.1.2.D** en **11-10.6.1.2.D** van 15 september tot en met 15 mei.

Indien de opdrachtdocumenten voor bezaaiings- en/of beplantingswerken, die moeten aangevat worden nadat andere werken van de opdracht geheel of gedeeltelijk zijn uitgevoerd, een afzonderlijke uitvoeringstermijn voorschrijven, stelt de aanbesteder de aanvang van de bezaaiings- en/of beplantingswerken vast ten laatste op de datum dat de eraan voorafgaande werken volledig zijn voltooid. Wanneer deze datum evenwel vóór het gunstige plantseizoen of laat op het gunstige seizoen valt (zie **11-8.1.1.3**, **11-8.3.2.3.A**, **11-8.4.1.3.A**, **11-9.4.1.2.B**, **11-10.2.1.2**, **11-10.3.1.2.D**, **11-10.4.1.2.D**, **11-10.5.1.2.D** en **11-10.6.1.2.D**), is de aanbesteder gerechtigd de uitvoering uit te stellen tot het eerstvolgende gunstige seizoen.

Weerverletdagen

§4, 4° Om als dagen, zoals bedoeld in art. 76, § 4, 4° KB Uitvoeringsregels, te kunnen worden aanvaard, moet de opdrachtnemer maandelijks een lijst van de voorgekomen dergelijke dagen indienen. Deze lijst moet bij de aanbesteder op straffe van niet-ontvankelijkheid toekomen ten laatste de 15de dag van de maand die volgt op deze waarin deze dagen zijn voorgekomen. Wanneer een dagboek der werken verplicht is, worden deze gegevens hierin opgenomen.

Voor dringende herstellingswerken zijn de bepalingen betreffende “dagen waarop niet kan gewerkt worden wegens het slecht weer” niet van toepassing.

Werkprogramma

§6 Uiterlijk een maand na de betekening van de goedkeuring van zijn offerte bezorgt de opdrachtnemer het volledige werkprogramma betreffende de gehele aanneming.

Het werkprogramma is opgesteld conform de bepalingen van **2-12.1**.

Art. 79 Organisatie van de bouwplaats

1. Veiligheid en hygiëne

De opdrachtnemer verbindt er zich toe zijn verplichtingen inzake veiligheid en gezondheid op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen na te leven. Er wordt uitdrukkelijk verwezen naar de verplichtingen van de opdrachtnemer uit hoofde van de Welzijnswet, het KB Tijdelijke of Mobiele Bouwplaatsen alsook het veiligheids- en gezondheidsplan dat deel uitmaakt van de opdrachtdocumenten. Indien de opdrachtnemer, diens aangestelden of onderaannemers deze verplichtingen niet of gebrekkig nakomen, kan de aanbesteder de nodige maatregelen nemen inzake veiligheid en gezondheid op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, op kosten van de in gebreke gebleven opdrachtnemer.

De opdrachtnemer stelt de wettelijke en reglementaire veiligheidsuitrustingen ter beschikking van de ambtenaren belast met het toezicht op de werken, zowel in de werkplaats, een laboratorium als op de bouwplaats.

Voor zover als nodig wordt de aandacht van de opdrachtnemer gevestigd op artikel 2 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 10 februari 2011 van het Paritair Comité van het Bouwbedrijf, algemeen bindend verklaard door het KB van 4 oktober 2011 (BS 22 november 2011) waardoor de opdrachtnemer instaat voor de melding van de werken van deze aanneming aan het Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het Bouwbedrijf, met huidig adres: Koningsstraat 132/1 te 1000 Brussel (www.navb.be). De inlichtingen moeten voor de aanvang van de werken verstrekt worden.

De voorafgaande kennisgeving wordt ten minste 15 dagen voor aanvang van de werken toegestuurd aan de met het toezicht inzake arbeidsveiligheid belaste ambtenaar van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg van de betrokken provincie toegestuurd.

2. Verkeersomlegging

De verkeersomlegging is conform de bepalingen van **2-13.3.1**.

3. Verkeersveiligheid en signalisatie

3.1 Toegang tot de aangrenzende eigendommen en handhaving van het voetgangersverkeer

In alle gevallen is de opdrachtnemer verplicht om alle nodige maatregelen te nemen om de toegang tot de aangrenzende eigendommen en om het voetgangersverkeer te handhaven.

Afhankelijk van de aard van de werken en de ligging van de bouwplaats kunnen de maatregelen omvatten: het begaanbaar houden van de voetpaden, het overbruggen van de sleuven, het maken van voorlopige toegangen, het proper houden van het openbaar domein, het stapelen van de materialen. Deze maatregelen worden verder beschreven in de opdrachtdocumenten.

3.2 Signalisatie

De signalisatie van de werken moet in overeenstemming zijn met het ministerieel besluit van 7 mei 1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg (BS 21 mei 1999) en met de algemene omzendbrief nopens de wegsignalisatie en de latere aanvullingen ervan.

Alvorens het plaatsen van de signalisatie, moet de opdrachtnemer altijd beschikken over:

- de nodige toelatingen in overeenstemming met artikel 78.1.1 van het KB van 1 december 1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg (BS 9 december 1975);
- de toelating voorzien in het MB van 7 mei 1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg (BS 21 mei 1999);
- het akkoord van de wegbeheerder.

De opdrachtnemer blijft in alle geval aansprakelijk voor de gehele signalisatie van de werken.

3.3 Verwijderen van signalisatie

Buiten de werkuren, zowel 's avonds als tijdens de weekends, en telkens als het werk op de bouwplaats gedurende een bepaalde periode onderbroken wordt, moet in overleg met de aanbesteder de signalisatie die niet absoluut noodzakelijk is voldoende afgedekt of weggenomen worden.

Als gedurende die perioden geen hinder of gevaar voor het verkeer bestaat, dienen alle tekens met inbegrip van de gevaartekens die de bouwplaats aangeven, afgedekt of verwijderd te worden. Binnen de 24 uren na beëindiging van de werken, zal de opdrachtnemer de signalisatie van de bouwplaats met inbegrip van de borden tot aanduiding van de bouwplaats (bord van de bouwheer) verwijderen van het openbaar domein. Indien hieraan niet wordt voldaan, zullen deze worden verwijderd door toedoen van de aanbesteder. De kostprijs hiervan wordt forfaitair vastgesteld op 500,00 EUR per bord en 25,00 EUR per baken. Deze sommen worden afgehouden bij de afrekening van de werken.

4. Gelijktijdig uit te voeren werken

Het plaatsen en/of verplaatsen van leidingen gelegen binnen de grenzen van de werken zijn te beschouwen als gelijktijdig uit te voeren opdrachten.

De opdrachtnemer is ertoe gehouden de aanbesteder onmiddellijk in te lichten wanneer er zich problemen met nutsleidingen voordoen.

De opdrachtnemer mag geen bezwaar maken als de aanbesteder andere werken doet of laat uitvoeren door andere opdrachtnemers, aan de grens of binnen de begrenzing van de bouwplaats of opdracht.

De opdrachtnemer kan zich tegen deze werken niet verzetten wegens de doortocht of de tijdelijke bezetting van zijn bouwplaats voor zover de aanbesteder die doortocht of bezetting toestaat of beveelt.

De opdrachtnemer mag de uitvoering van de door de leidend ambtenaar bevolen of toegestane andere werken op geen enkele wijze belemmeren, zelfs al zijn die werken niet vermeld op de tekeningen.

Als verschillende werken gelijktijdig worden uitgevoerd op de bouwplaats of als de doortocht of gedeeltelijke bezetting van de bouwplaats door andere opdrachtnemers noodzakelijk is, dienen de betrokken opdrachtnemers voor zover nodig onderling te overleggen. Voor de aanvang van de werken lichten zij dan de leidend ambtenaar in over de gezamenlijk voorgestelde maatregelen.

Als geen vergelijk bereikt kan worden of als bezwaren bestaan over de onderlinge afspraak of als de maatregelen die de opdrachtnemer voorstelt niet kunnen worden aangenomen of moeten worden aangevuld, dan geeft de leidend ambtenaar aan welk uitvoeringsprogramma gevolgd dient te worden en welke veiligheidsmaatregelen in acht moeten worden genomen. De opdrachtnemers moeten die aanwijzingen strikt volgen.

5. Publiciteit en reclame op de werf

De aandacht van de opdrachtnemer wordt erop gevestigd dat het overeenkomstig het KB van 14 december 1959 waarbij regelen worden gesteld op het aanplakken en reclame maken (BS 04/01/1960) ten stelligste verboden is om publiciteit of reclame te maken op de werf. Publicitaire boodschappen (zoals voor het huren van materieel) zijn in alle gevallen verboden.

6. Taalgebruik op de werf

De ploegleider op de bouwplaats is vlot Nederlandstalig. Met de ploegleider wordt bedoeld, diegene die op de bouwplaats de ploeg leidt en ter plaatse tijdens de leveringen en werken aanwezig is.

De aandacht van de inschrijver wordt er uitdrukkelijk op gevestigd dat alle vergaderingen en opleveringen steeds in het Nederlands gehouden worden.

De opdrachtnemer mag zo nodig een tolk inschakelen. De kosten, verbonden aan het inschakelen van een tolk, zijn een last van de aanneming en worden door de aanbesteder niet afzonderlijk vergoed.

7. Voorlopige installaties

Behoudens andersluidende bepalingen in de aanbestedingsdocumenten moeten alle voorlopige installaties onmiddellijk worden weggenomen na het beëindigen van de werken waarvoor die installaties noodzakelijk waren.

8. Voorzorgsmaatregelen kwartsstof

Bij de uitvoering van alle werken op de werf neemt de opdrachtnemer alle mogelijke voorzorgsmaatregelen om de verspreiding van fijn stof te vermijden. In het bijzonder bij werken waarbij mogelijk kwartsstof vrijkomt (zoals bij afbraakwerken, gebruik van slijpschijven, ...) zorgt de opdrachtnemer er voor dat de arbeiders hiertegen beschermd worden en dat de verspreiding ervan vermeden wordt.

9. Schade aan de wegen door het wagenpark van de opdrachtnemer

Als het wagenpark van de opdrachtnemer schade kan toebrengen aan de weg of aan zijn aanhorigheden, dient de opdrachtnemer de weg te volgen die na voorafgaande goedkeuring van de leidend ambtenaar werd bepaald in overleg met de wegbeheerder, of de weg die werd bepaald in de opdrachtdocumenten.

De opdrachtnemer is verplicht de aan het eerste vervoer vooraf vastgelegde reismogelijkheden nauwgezet te volgen.

Voorafgaand aan het eerste vervoer wordt een tegensprekelijke plaatsbeschrijving opgesteld.

De onderhoudswerken die moeten worden uitgevoerd om de omlegging te handhaven, die in geval van overmacht of op bevel van de aanbesteder werd opgelegd, zijn ten laste van de opdrachtnemer gedurende de hele duur van het werk.

10. Netheid van de wegen

De opdrachtnemer moet op zijn kosten, gedurende de volledige duur van de werken de wegen die hij gebruikt voor de uitvoering van de opdracht ontdoen van slijk, stof en andere materialen. Er moet doeltreffend worden opgeruimd. Mechanisch borstelen met opzuiger, gebruik van spuitlansen onder hoge druk enz. kan verplicht worden.

Alle maaisel moet onmiddellijk worden verwijderd na het maaien. Er mag onder geen enkele voorwaarde maaisel op de wegen blijven liggen.

11. Topografische gegevens en uitzetgegevens

Al het materiaal moet van het courante type en in perfecte staat zijn. Ingeval van twijfel over de precisie heeft de aanbesteder het recht de controle ervan te eisen in een labo naar keuze. Als aangetoond wordt dat het materiaal inderdaad aan precisie te wensen overlaat, zijn de daaraan verbonden kosten ten laste van de opdrachtnemer.

De opdrachtnemer staat zelf in voor het uitzetten op het terrein van alle topografische en andere gegevens die nodig zijn voor de correcte uitvoering van de werken volgens de tekeningen. Hij doet dat geheel op eigen kosten en op eigen verantwoordelijkheid. Overal waar de aanbesteder dat nodig acht, moeten piketten, bakens, profiellatten en dergelijke worden geplaatst. Het feit dat de aanbesteder die uitzetgegevens eventueel naziet, ontslaat de opdrachtnemer niet van zijn verantwoordelijkheid voor de correcte uitvoering.

Ook alle kosten voor het opnemen van profielen en voor de uitvoering van tegensprekelijke in- en uitpeilingen zijn voor rekening van de opdrachtnemer. De opdrachtnemer stelt daarvoor zelf het nodige materiaal en personeel ter beschikking, tot volledige voldoening van de aanbesteder.

De aanbesteder mag de vervanging eisen van piketten of bakens door definitieve merkpalen die ze aan de opdrachtnemer levert.

Alle eventuele betwistingen over de bij de aanbesteding opgegeven profielen (langs- en dwarsprofielen) die dienen voor het vaststellen van de werkelijk uitgevoerde hoeveelheden over de hele uitgestrektheid van het werk, moet de opdrachtnemer vóór de aanvang van de uitvoering van de werken aan de aanbesteder meedelen. Een opmeting wordt in dit geval tegensprekelijk opgemaakt door de opdrachtnemer en de aanbesteder. Hetzelfde wordt toegepast voor iedere plaats waarvan de bestaande toestand volgens één van de partijen onvoldoende in de opdrachtdocumenten is beschreven.

Art. 80 §2 Wijzigingen aan de opdracht

1. Meldingsplicht

De opdrachtnemer licht de aanbesteder onverwijld, en uiterlijk de eerst volgende werkdag na de vaststelling, in wanneer hij eender welke feiten of omstandigheden vaststelt die al dan niet onder toepassing van art. 80, §2 KB Uitvoering vallen.

De meldingsplicht geldt ongeacht of de aanbesteder op de hoogte is van de feiten of omstandigheden. De meldingsplicht vervalt enkel indien de wijziging in de uitvoering het gevolg is van een wijzigingsbevel zoals omschreven in art. 80, §1 KB Uitvoering.

De opdrachtnemer vermeldt in de melding minstens de motivering waarom hij de mening is toegedaan dat er sprake is van een wijziging in de zin van art. 80, §2 KB Uitvoering. Indien mogelijk bevat de melding reeds een bondige toelichting van de invloed die de wijziging zou kunnen hebben op het verloop en de kostprijs van de opdracht.

Indien geen of geen tijdige melding van de wijziging werd gedaan vervalt het recht op betaling van het deel van de uitgaven dat redelijkerwijze niet meer kan vastgesteld of gecontroleerd worden.

De melding gebeurt bij voorkeur schriftelijk. Indien de melding mondeling gebeurt, zal een aantekening worden gemaakt in het dagboek der werken. De opdrachtnemer moet ofwel de verzending kunnen bewijzen dan wel controleren dat de melding in het dagboek is gebeurd. De opdrachtnemer blijft aldus verantwoordelijk voor de melding.

2. Opstellen verrekeningen, schadeclaims en herzieningen van de overeenkomst

Door zijn offerte aanvaardt de opdrachtnemer de toepassingsregels van CMK-2003 – Kostenschaal voor aannemersmateriaal, zoals vastgesteld in de omzendbrief MOW/2006/01 (BS 6 oktober 2006) voor het berekenen van de uurkosten van aannemersmateriaal bij het opstellen van verrekeningen, schadeclaims en herzieningen van de overeenkomst.

Art. 82 §1 Controlemiddelen

1. Controles op de bouwplaats of op de plaats van levering

De proeven en controles voor de keuring van producten op de bouwplaats of op de plaats van levering worden op tegenspraak verricht door de gemachtigde van de aanbesteder, d.w.z. in aanwezigheid van de opdrachtnemer of zijn gemachtigde en eventueel ook van de fabrikant of zijn gemachtigde, in het geval dat deze door de opdrachtnemer is uitgenodigd. Bij verstek is de gemachtigde van de aanbesteder gerechtigd de verrichtingen alleen uit te voeren.

De proeven en controles die op de bouwplaats verricht worden, zijn o.a.

- de controle van het draagvermogen;
- het profiel en de vlakheid van het(de) oppervlak(ken);
- de dikte van de afgegraven bovenste bodemlaag en van de afdekkingslaag;
- de verdichting;
- de bodempeilen en -hellingen en dwarsafmetingen van sloten;
- het tracé;
- het lengteprofiel;
- de verankeringskracht;
- de waterdichtheid van de riolering volgens **7-1.3.4**;
- de video-inspectie.

Door bemiddeling van de opdrachtnemer worden kosteloos aan de aanbesteder de werkkrachten alsmede de gekalibreerde proefwerktuigen, gebruikelijke voorwerpen en gewaarmerkte meettoestellen die hierbij nodig zijn verstrekt. De te kalibreren toestellen moeten voorzien zijn van een kalibratiecertificaat met geldigheidsdatum. Voor het verrichten van de wegingen die nodig zijn voor het nazicht van de producten waarvoor een theoretische of een benaderende massa werd vooropgesteld, moeten behoorlijk geijkte weegtoestellen kosteloos ter beschikking van de aanbesteder gesteld worden. De kosten van de prestaties die in verband met de keuringen door derden geleverd worden, worden ten laste van de opdrachtnemer aangerekend tegen deze door derden gefactureerde kostprijs.

De kosten van de video-inspectie van de riolen door een door de aanbesteder gekozen ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium, zijn voor rekening van de aanbesteder. De kosten van een nieuwe video-inspectie door een ISO/IEC 17025 geaccrediteerd laboratorium, na herstelling of kuisen van rioolgedeelten zijn steeds voor rekening van de opdrachtnemer.

De kosten van de waterdichtheidsproeven van de riolen, zijn voor rekening van de aanbesteder. In de samenvattende opmeting wordt hiervoor een afzonderlijke post opgenomen. De kosten van nieuwe waterdichtheidsproeven van de riolen na een eventuele herstelling van rioolgedeelten zijn steeds voor rekening van de opdrachtnemer.

2. Controles in de werkplaatsen van de producent

Indien de proeven en controles gebeuren in de werkhuizen van de producent, worden de in gereedheid gebrachte proefmonsters of te onderzoeken stukken binnen de vijftien kalenderdagen na het merken, ter beschikking van de gemachtigde van de aanbesteder gesteld. Het nazicht gebeurt in aanwezigheid van deze gemachtigde. De proeven op de producten en de kosten van de voorbereiding van de monsters, zijn alsdan altijd voor rekening van de opdrachtnemer waar zij ook mogen plaatsvinden.

Indien de proeven en controles gebeuren in de werkhuizen van de opdrachtnemer verstrekt de opdrachtnemer kosteloos aan de aanbesteder de werkkrachten alsmede de werktuigen en de gebruikelijke voorwerpen die voor het nazicht en de keuring van de producten nodig zijn. Hij stelt

kosteloos gewaarmerkte meettoestellen en proefwerktuigen voor het verrichten van de proeven in zijn werkhuizen ter beschikking van de aanbesteder.

3. Controle van gecertificeerde producten

In het geval dat de opdrachtnemer aantoont dat de producten, overeenkomstig de bepalingen van de opdrachtdocumenten, tijdens hun productie door een conformiteitsbeoordelingsinstantie werden gecontroleerd, dan worden de proeven en controles uitsluitend verricht in de laboratoria van de aanbesteder of in geaccrediteerde laboratoria, naar keuze van de aanbesteder. Alsdan zijn de laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of van de te bereiden monsters voor rekening van de aanbesteder en draagt de aanbesteder ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria.

Indien een producent van een gecertificeerd product een niet-conformiteit meldt aan zijn klant, i.c. de opdrachtnemer, dan wordt deze melding onmiddellijk overgemaakt aan de aanbesteder.

Art. 82 §2 Tegenproeven

In afwijking van art. 82§2, 2° omvat de tegenproef het onderzoek van alle eigenschappen die bij de eerste proef werden nagegaan. Al de resultaten van de tegenproef dienen voldoening te bieden.

Indien de resultaten van de controles en de proeven op tegensprekelijke wijze bekomen zijn, dan kunnen de resultaten niet aangevochten worden.

Alinea 2 wordt als volgt aangevuld:

De tegenproef gebeurt altijd op grond van een dubbel aantal stalen en proefstukken dan het aantal waarop de aangevochten proef werd verricht.

Elke partij draagt de kosten van het laboratorium door hem aangeduid waar de helft van de stalen en proefstukken worden getest.

De partijen hebben geen verplichting om hun keuze van het laboratorium vooraf kenbaar te maken.

Teneinde representatief te zijn, moeten de kenmerken van de monsters en proefstukken voor de tegenproef, zoveel mogelijk deze van de monsters en proefstukken voor de oorspronkelijke proef benaderen. Derhalve moet bij bemonstering in situ, de monsterneming voor de tegenproef verricht worden binnen een straal van 1 meter van de plaatsen waar de monsters voor de oorspronkelijke proef werden genomen. Al de resultaten van de tegenproef dienen voldoening te geven.

Art. 82 §4 Vervangingsproducten en vervangingswerken

De kosten van de voorbereiding van de monsters, van het vervaardigen van proefstukken en proeven betreffende vervangingsproducten en het dubbel nazicht van de producten en werken zijn voor rekening van de opdrachtnemer.

De producten of werken die een eerste maal werden geweigerd doch na omwerking of behandeling opnieuw voor keuring worden aangeboden, worden insgelijks als vervangingsproducten of vervangingswerken beschouwd.

Wanneer de a posteriori uitgevoerde keuring van de werken vaksgewijze gebeurt, moeten ze slechts vervangen, omgewerkt of behandeld worden voor zover als nodig, teneinde te voldoen aan de voorschriften van de algemene uitvoeringsregels en/of van de opdrachtdocumenten. De aanbesteder verricht alsdan alleen een nazicht van de werken voor zover ze dienden vervangen, omgewerkt of behandeld te worden, d.w.z. dat de individuele proefresultaten vastgesteld bij het vroeger nazicht behouden blijven, behalve waar de werken moeten vervangen, omgewerkt of behandeld worden. De opdrachtnemer wordt geacht hiermede impliciet akkoord te gaan. Zo niet dient hij, binnen de vijftien kalenderdagen nadat de weigering werd meegedeeld, de aanbesteder uitdrukkelijk te verzoeken de werken in het geweigerd vak aan een volledig nieuw nazicht te onderwerpen.

Om te kunnen nagaan of de opdrachtnemer de werken voor zover als nodig vervangen, omgewerkt of behandeld heeft, teneinde te voldoen aan de voorschriften van de algemene uitvoeringsregels en/of van de opdrachtdocumenten, verricht de aanbesteder in de betreffende deelvakken in voorkomend geval

een dubbel nazicht, namelijk waar de werken niet werden vervangen, omgewerkt of behandeld en waar wel.

De uitslag van elk nazicht afzonderlijk moet voldoening schenken. Voor het bepalen van eventuele refacties worden als representatieve proefresultaten voor het betreffende deelvak, de gewogen gemiddelden van de individuele proefresultaten van het dubbel nazicht genomen, rekening houdende met de hoeveelheden van de wel en van de niet vervangen, omgewerkte of behandelde werken.

Art. 83   Dagboek van werken

Een dagboek van de werken moet bijgehouden worden op de bouwplaats. Zo nodig wordt een dagboek van de werken bijgehouden voor de verschillende delen van de bouwplaats.

De opdrachtnemer levert daartoe:

- een automatische stempel die de volgende vermeldingen bevat:
  - de naam van de aanbesteder;
  - het besteknummer;
  - de titel van het bestek;
  - de naam van de opdrachtnemer.
- een dagboek met vier zelfdoorschrijvende bladen per dag.

Verder levert de opdrachtnemer aan het toezichthoudend personeel van de aanbesteder, van zodra er materieel op de bouwplaats wordt ingezet, een fiche met de technische kenmerken van het ingezet materieel.

Indien de aanbesteder erom verzoekt, stelt de opdrachtnemer, naast het dagboek van de werken op de bouwplaats, ook een dagboek van de werken ter beschikking in de constructiewerkplaats.

Dit dagboek en de eventuele aantekeningen worden opgesteld in de vorm en volgens een werkwijze die te bepalen is door de aanbesteder.

De uitvoering van de grondwerken wordt volgens de aard van de werken genoteerd in een dagboek van de grondwerken (dagrapportering), dat als bijlage gevoegd wordt bij het dagboek van de werken. In de dagrapportering moeten alle rapporten, attesten en verklaringen worden verzameld.

Art. 84   Aansprakelijkheid van de opdrachtnemer

Door zijn offerte aanvaardt de inschrijver dat de uniforme methode voor waardebeoordeling van straat-, laan- en parkbomen behorend tot het openbaar domein, zoals beschreven in **2-11**, als basis zal dienen voor de berekening van schade veroorzaakt aan bomen van het openbaar domein ingevolge zijn werken in de omgeving van bomen.

Meer informatie over de waardebeoordeling van bomen kan gevonden worden op volgende website:
<http://www.vvog.info/default.asp?page=44>.

Art. 86   Verdragingsboetes

Het niet in acht nemen van de gedeeltelijke uitvoeringstermijnen, die dwingend zijn volgens **13-1.1.2.1**, wordt bestraft door een speciale straf van 250 EUR per niet uitgevoerde post of per niet volledig uitgevoerde post.

Indien de maaiingen niet voltooid zijn binnen de voorgeschreven termijn, vastgesteld in art. 76 wordt een straf toegepast van 12,50 EUR per kalenderdag vertraging. Deze boete wordt, per opdracht, beperkt tot het voorziene bedrag voor één maaibeurt.

Art. 90   Vondsten tijdens de werken

Onverminderd de bepalingen inzake toevalsvondsten van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium (BS 15 september 1993) moet de opdrachtnemer iedere vondst van enig archeologisch belang die aangetroffen is tijdens het graaf- en slopingswerk

binnen drie dagen ter kennis te brengen van de aanbesteder en aan de diensten bevoegd voor het onroerend erfgoed.

De opdrachtnemer laat bij archeologische vondsten tijdens het werk de personeelsleden van de diensten bevoegd voor onroerend erfgoed en de door deze diensten opgeroepen deskundigen of met een opdracht gemandateerde medewerkers toe op het werk te komen.

Als archeologische vondsten op het werk worden aangetroffen, kan de aanbesteder in afspraak met of onder toezicht van voormelde diensten de opdrachtnemer opdragen de voorlopige werken te verwezenlijken om de uitvoering van het terreingebonden archeologisch onderzoek mogelijk te maken en te vergemakkelijken.

De vergoeding voor deze voorlopige werken wordt in overleg tussen de opdrachtnemer en de aanbesteder overeengekomen.

Wanneer de diensten bevoegd voor onroerend erfgoed in overleg met de aanbesteder met het oog op het terreingebonden archeologisch onderzoek extra werken noodzakelijk acht, moet de opdrachtnemer voormelde diensten laten beschikken over het personeel en het materiaal dat nodig is voor het verrichten van het wenselijk geacht onderzoek. Het arbeidsloon voor dat onderzoek en, ingeval daarvoor gespecialiseerd materiaal wordt gebruikt, de netto-kosten van dat materiaal, worden door de aanbesteder aan de opdrachtnemer vergoed.

Art. 92 Opleveringen en waarborg

1. Werken die niet voor oplevering worden aanvaard

De aanvangsdatum van de slopings- en herbouwwerken wordt in het proces-verbaal van niet-oplevering door de aanbesteder vastgesteld.

De termijn begrepen tussen deze aanvangsdatum en de datum van voltooiing van de gezamenlijke werken wordt niet in aanmerking genomen voor de eventuele toepassing van de art. 86 KB Uitvoering voorziene boete voor laattijdige uitvoering.

De einddatum van deze slopings- en herstellingswerken moet bij ter post aangetekende brief door de opdrachtnemer meegedeeld worden.

2. Waarborgtermijn

Indien de opdrachtdocumenten geen waarborgtermijn vooropstellen, wordt hij gesteld op:

- 6 jaar voor geprefabriceerde markeringswerken uit kunststof;
- 5 jaar voor verticale verkeerstekens;
- 5 jaar voor de asfalteringswerken waarbij één of meerdere onderlagen van het type AVS aangelegd worden;
- 3 jaar voor werken op hoofdwegen, primaire wegen, secundaire wegen, voor groenaanleg, voor natuurtechnische werken aan waterlopen met levende materialen (met inbegrip van uitschietend rijshout e.d.) en voor thermoplastische en koudplastische markeringswerken (ook geprefabriceerde);
- 2 jaar voor werken op lokale wegen en vrijliggende fietspaden, alsook op landbouwwegen en verbeteringswerken aan onbevaarbare waterlopen;
- 1 jaar voor verfmarkeringen;
- geen waarborgtermijn voor ruimingswerken aan onbevaarbare waterlopen; de voorlopige oplevering valt samen met de definitieve;
- 1 jaar voor alle andere werken.

Op herstellingen die plaats hebben minder dan één jaar voor het verstrijken van de waarborgperiode van de opdracht, wordt een nieuwe waarborgtermijn toegepast zoals vastgesteld in het proces verbaal van de aanbesteder.

De aanbesteder kan het aandeel van de borgtocht dat als garantie blijft tot het verstrijken van die bijkomende waarborgperiode bepalen in verhouding tot het belang van de herstelling.

Art. 93 Vrijgave van de borgtocht

Bij herstellingswerken binnen het laatste jaar van de waarborgtermijn bepaalt de aanbesteder het bedrag van de borgtocht dat behouden blijft tot het einde van de afzonderlijke waarborgtermijn van deze herstellingswerken voorzien in de bepalingen in dit bestek opgenomen bij art. 92 KB Uitvoering.

Indien evenwel de opdracht ook afzonderlijk op te leveren werken bevat, dan wordt het totale bedrag van de borgtocht verdeeld in sommen, die in verhouding staan tot de waarde van deze werken en van de andere werken.

Het grootste aldus verkregen getal wordt naar het hoger tental afgerond en het kleinste naar het lager tental. Wat de vrijgave van de borgtocht betreft, worden de hierboven beschreven onderscheiden werken met een afzonderlijke opdracht gelijkgesteld en worden de hierboven afgeronde getallen als de bedragen van de overeenstemmende borgtochten beschouwd.

Art. 95 Betalingen

1. Algemeen

Zowel voor de betalingen in mindering, de betaling van het saldo als de eenmalige betaling van de opdrachtsom dient de opdrachtnemer een gedateerde en ondertekende schuldvordering in te dienen die steunt op een gedetailleerde staat van de werken.

Teneinde de continuïteit van de vorderingsstaten te verzekeren, dienen, voor de periodes waarbinnen geen werken of “goedgekeurde” werken worden uitgevoerd, “nihilstaten” met bijhorende nul-(schuld)vordering te worden opgemaakt. Onder “betaling van het saldo van de opdracht” of “de eindvereffening” wordt verstaan de laatste betaling van de uitgevoerde en aanvaarde werken, met uitzondering van die werken die tijdens de waarborgtermijn moeten worden uitgevoerd.

Enkel de prestaties waarvoor reeds een prijs werd bepaald, met name in de offerte of in een goedgekeurde verrekening, worden opgenomen in de staat van de gerealiseerde werken. Alle overige prestaties die binnen dezelfde betalingsperiode werden verricht en waarvoor nog geen prijs werd bepaald, moeten worden opgenomen in een bisstaat. De opname in deze (bis)staat houdt niet in dat de desbetreffende werken zouden aanvaard zijn. Immers, de proefuitslagen die op het ogenblik van het opstellen van de vorderingsstaat nog niet gekend zijn of waarover nog geen beslissing is getroffen kunnen later eventueel, ofwel een weigering, ofwel straffen en kortingen wegens minderwaarde (refacties) tot gevolg hebben.

De werken en prestaties, die in de staat van de gerealiseerde werken of bisstaat worden opgenomen, moeten uitgesplitst worden per werkstaat of per gegeven dienstbevel.

Als de werken uitgevoerd zijn in verschillende perioden, moeten de gevorderde bedragen per periode uitgesplitst worden.

Voor de betaling van bijwerken bij toepassing van art. 80 KB Uitvoering dient de aldus gedateerde en ondertekende schuldvordering uitdrukkelijk te verwijzen naar het geschreven bevel van de aanbesteder tot uitvoering van de (meer)werken.

De datum van binnenkomen van de betalingsaanvraag en factuur is maar geldig voor het verdere verloop van het dossier, als de adressering van zowel betalingsaanvraag als factuur dezelfde is als deze opgegeven in het bestek. Bij foute adressering zal de aanbesteder de datum van werkelijke ontvangst van het desbetreffende document als bindend in rekening brengen voor het bepalen van de termijn waarbinnen de betaling moet gebeuren.

Dit geldt zowel voor de bepaling van de verificatietermijn als voor de bepaling van de betalingstermijn.

Zowel een staat van de gerealiseerde werken als een bisstaat moeten vergezeld zijn van de nodige verantwoordingsstukken. Met het oog op het nazicht door de aanbesteder, moeten de verantwoordingsstukken worden genummerd en eenduidig gelinkt aan de desbetreffende prestaties. Daarnaast moet ingeval van een bisstaat steeds melding gemaakt worden van hetzij het wijzigingsbevel gegeven door de aanbesteder hetzij van de melding van de wijziging door de opdrachtnemer.

De prestaties die de aanbesteder bij het nazicht van de schuldvordering niet voor betaling heeft weerhouden, bijvoorbeeld bij een gebrek aan verantwoordingsstukken, mogen niet meer in een nieuwe vorderingsstaat of bisstaat worden opgenomen. Eén en dezelfde prestatie kan dan ook niet het voorwerp van meerdere vorderingsstaten (reguliere staat of een bisstaat) uitmaken.

Indien voor een prestatie die initieel niet voor betaling werd weerhouden, naderhand alsnog de nodige verantwoordingsstukken worden bezorgd, zal tot betaling worden overgegaan rekening houdende met de datum van de initiële schuldvordering (waarbij de verificatietermijn wordt verlengd conform de bepalingen opgenomen verder in dit artikel).

De prestaties die niet voor betaling werden aanvaard en waarop de opdrachtnemer toch meent recht te hebben, moeten worden opgenomen in een door de opdrachtnemer actueel te houden Excel-bestand (conform het model dat door de aanbesteder ter beschikking wordt gesteld) dat bij elke daaropvolgende schuldvordering aan de aanbesteder wordt bezorgd.

2. Verificatietermijn

Binnen de 30 dagen na ontvangst van de gedateerde en ondertekende schuldvordering maakt de aanbesteder, op grond van haar eigen gegevens, de verbeterde staat op van de uitgevoerde prestaties die voor betaling aanvaard worden. Het voor betaling aanvaarde bedrag wordt opgenomen in een proces-verbaal. De prestaties die niet op dit proces-verbaal voorkomen, maar die wel door de opdrachtnemer gevorderd werden, dienen derhalve beschouwd te worden als prestaties die niet voor betaling in aanmerking komen.

De opdrachtnemer vertrekt van de gegevens die de aanbesteder heeft aanvaard voor het opmaken van zijn volgende gedetailleerde staat van uitgevoerde werken. Binnen de verificatietermijn verricht de aanbesteder desgevallend het nazicht van de certificatiestaat. Indien discrepanties worden vastgesteld tussen de certificatiestaat en de ingediende staat van werken met betrekking tot de uitgevoerde hoeveelheden, zal dit aanleiding geven tot een vraag om verantwoording.

Indien bepaalde documenten en verantwoordingsstukken ontbreken die nodig zijn voor de verificatie van de ingediende schuldvordering, zal de opdrachtnemer worden verzocht deze stukken binnen de zeven dagen in te dienen.

De verificatietermijn wordt in voorkomend geval verlengd met het aantal dagen dat de bovenvermelde termijn van zeven kalenderdagen voor de indiening van de ontbrekende documenten en verantwoordingsstukken wordt overschreden.

Deze afwijking kan als volgt worden gemotiveerd:

Het zou niet billijk zijn dat de aanbesteder gehouden is tot het betalen van verwijlrenten, wegens het verstrijken van de verificatietermijn zonder dat ze de mogelijkheid heeft gehad een controle uit te voeren. Deze controle is immers onmogelijk door het nalaten van de opdrachtnemer om de nodige verantwoordingsstukken in te dienen.

3. Betalingstermijn

Van het bovenvermelde proces-verbaal wordt onmiddellijk een afschrift verstuurd naar de opdrachtnemer met de vraag om voor het aanvaarde bedrag binnen de 5 dagen een factuur in te dienen.

De aanbesteder houdt zich het recht voor om voor eenzelfde factuuraanvraag meer dan één factuur te vragen aan de opdrachtnemer, telkens voor een gedeelte van het bedrag van de factuuraanvraag. Dit kan niet leiden tot het vragen van een bijkomende vergoeding door de opdrachtnemer. De opdrachtnemer heeft uiteraard het recht om de verschillende facturen voor de deelbedragen gelijktijdig in te dienen.

De betalingstermijn wordt in voorkomend geval geschorst met:

1. het aantal kalenderdagen dat de ondervermelde termijn van vijf kalenderdagen voor de indiening van de factuur wordt overschreden;
2. het aantal kalenderdagen dat de opdrachtnemer nodig heeft om, in het kader van de hoofdelijke aansprakelijkheid, de vragen van de aanbesteder inzake zijn fiscale en sociale schulden te beantwoorden.

4. Milieuheffingen verbonden aan de afgifte en verwerking van afvalstoffen

In de samenvattende opmeting kan een post opgenomen worden die voorbehouden is voor de terugbetaling van de milieuheffingen verbonden aan de afgifte en verwerking van afvalstoffen, die de opdrachtnemer betaalt op de eindbestemming.

In voorkomend geval mag deze geraamde som (GS) door de inschrijver niet worden gewijzigd en dient deze te worden opgenomen in het totale bedrag van de offerte.

In de vorderingsstaat wordt het bedrag van de werkelijk door de opdrachtnemer betaalde milieuheffingen opgenomen. Op deze bedragen wordt geen verhoging voor de algemene kosten toegepast.

Een kopie van de overeenkomstige afgiftefacturen dient bij de vorderingsstaat gevoegd te worden.

De terugbetaling van de afgiftekosten geschiedt steeds en uitsluitend op basis van voor te leggen bewijsstukken zoals weegbons en facturen. De factuur dient volgende gegevens te vermelden:

- het nummer van de toelatingsbon;
- het nummer van de weegbon;
- de aard van het afval;
- de afgiftekosten per ton;
- de eventuele weegkosten;
- de eenheidsprijs van de wettelijke milieuheffingen met verwijzing naar het betreffende artikel 47, §2 van het decreet van 2 juli 1981 en zijn latere wijzigingen en eventuele gemeentelijke opcentiemen.

De weegbon dient volgende gegevens te vermelden:

- datum, plaats en eventueel uur van weging;
- gewicht van het afval;
- de aard van het afval;
- nummerplaat van de vrachtwagen.

5 BIJLAGE BIJ ART. 38/7 §1 VAN HET KB UITVOERING: PRIJSHERZIENINGSFORMULES

5.1 Algemeen

De standaardformule voor de berekening van prijsherzieningen heeft de volgende vorm:

$$p = P \times \left(a \times \frac{s}{S} + b_1 \times \frac{x_1}{X_1} + b_2 \times \frac{x_2}{X_2} + \dots + b_n \times \frac{x_n}{X_n} + c \right)$$

In deze formule is:

P	het op basis van de overeenkomst vastgestelde bedrag van de staat, exclusief btw en zonder toepassing van prijsherziening en straffen;
p	het herziene bedrag, rekening houdend met de schommelingen van de lonen en van de erop betrekking hebbende sociale lasten en verzekeringen, alsmede van de prijzen van de materialen, grondstoffen en verbruiksproducten, exclusief btw en zonder toepassing van straffen;
a, b ₁ , b ₂ , ..., b _n , c	wegingscoëfficiënten waarvan de som gelijk is aan één (1);
S en s	het basisloon volgens 5.4.1 ;
X ₁ , X ₂ , ..., X _n	referentieprijzen van specifieke producten of indexcijfers op basis van een jaarlijks verbruik van specifieke producten op de inländse markt: - vastgesteld voor de maand N-1 die de opening van de offertes in de maand N voorafgaat voor parameters van het type O.W. en voor de indexen I, I_c, I_g, K₁ en K₂; - vastgesteld voor de maand N-3 die de opening van de offertes in de maand N voorafgaat voor parameters van het type ISTI;
x ₁ , x ₂ , ..., x _n	dezelfde referentieprijzen of dezelfde indexcijfers: - vastgesteld voor de maand N-1 die het begin van de beschouwde periode in de maand N voorafgaat voor parameters van het type O.W. en voor de indexen I, I_c, I_g, K₁ en K₂; - vastgesteld voor de maand N-3 die het begin van de beschouwde periode in de maand N voorafgaat voor parameters van het type ISTI.

Bij de berekening wordt eerst iedere breuk herleid tot een getal met 5 decimalen. Hiertoe wordt de vijfde decimaal vermeerderd met 1 als de zesde decimaal gelijk is aan of groter is dan 5. Vervolgens wordt ieder aldus berekend getal vermenigvuldigd met de overeenkomstige coëfficiënt. De verkregen producten worden op dezelfde wijze als hierboven beschreven afgerond op de vijfde decimaal.

5.2 Algemene prijsherzieningsformules

De volgende algemene prijsherzieningsformules zijn formules die kunnen toegepast worden op alle of een combinatie van verschillende posten.

De parameters zijn volgens 5.4.

Formule 0000.00001 algemeen

$$p = P \times \frac{i_c}{I_c}$$

Formule 0000.00002 inzet van arbeiders en transportmiddel

$$p = P \times \left(0,55 \times \frac{s}{S} + 0,15 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{IST12800}} + 0,15 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0000.00003 aanleggen van wegen met cementbetonverhardingen

$$p = P \times \left(0,40 \cdot \frac{s}{S} + 0,40 \cdot \frac{k_2}{K_2} + 0,20 \right)$$

Formule 0000.00004 aanbrengen van bitumineuze verhardingen, slemlagen en bestrijkingen

$$p = P \times \left(0,17 \cdot \frac{s}{S} + 0,30 \cdot \frac{\text{ow564}}{\text{OW564}} + 0,18 \cdot \frac{\text{ow111}}{\text{OW111}} + 0,12 \cdot \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW550bis}} + 0,23 \right)$$

Formule 0000.00005 beplantingswerken en arbeidsintensieve werken

$$p = P \times \left(0,65 \cdot \frac{s}{S} + 0,10 \cdot \frac{i}{I} + 0,25 \right)$$

Voor de driemaandelijke periode van de onderhoudswerken van beplantingen wordt voor “s” en “i” de gemiddelde waarde van de 3 maanden berekend vanaf de aanvangsdatum van de beschouwde periode.

Formule 0000.00006 herstellings- en verbeteringswerken aan onbevaarbare en bevaarbare waterlopen

$$p = P \times \left(0,40 \cdot \frac{s}{S} + 0,40 \cdot \frac{i}{I} + 0,20 \right)$$

Formule 0000.00007 ruimingswerken aan onbevaarbare en bevaarbare waterlopen

$$p = P \times \left(0,58 \cdot \frac{s}{S} + 0,12 \cdot \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW550bis}} + 0,30 \right)$$

Formule 0000.00008 grond-, bagger- en afbraakwerken

$$p = P \times \left(0,45 \cdot \frac{s}{S} + 0,09 \cdot \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW550bis}} + 0,26 \cdot \frac{i}{I} + 0,20 \right)$$

5.3 Specifieke prijsherzieningsformules

De volgende specifieke prijsherzieningsformules zijn formules die kunnen toegepast worden op één of meerdere specifieke posten van de meetstaat.

5.3.1 Hoofdstuk 4 – Voorbereidende werken en grondwerken

Formule 0401.00001 verwijderen van houtachtige gewassen

$$p = P \times \left(0,26 \times \frac{s}{S} + 0,34 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{IST}12800} + 0,15 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW}549\text{ter}} + 0,10 \times \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW}550\text{bis}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0401.00002 insnijden, affrezen en verbrokkelen van verhardingen

$$p = P \times \left(0,28 \times \frac{s}{S} + 0,31 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{IST}12800} + 0,21 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW}549\text{ter}} + 0,05 \times \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW}550\text{bis}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0401.00003 op- en afbraakwerken

$$p = P \times \left(0,27 \times \frac{s}{S} + 0,31 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{IST}12800} + 0,27 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW}549\text{ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0402.00001 grondverzet, zonder wegtransport van gronden

$$p = P \times \left(0,19 \times \frac{s}{S} + 0,51 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{IST}12800} + 0,15 \times \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW}550\text{bis}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0402.00002 grondverzet, met wegtransport van gronden

$$p = P \times \left(0,23 \times \frac{s}{S} + 0,32 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{IST}12800} + 0,27 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW}549\text{ter}} + 0,03 \times \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW}550\text{bis}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0405.00001 geschikt maken met bindmiddel, cement

$$p = P \times \left(0,01 \times \frac{s}{S} + 0,82 \times \frac{\text{isti2351}}{\text{IST}12351} + 0,01 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{IST}12800} + 0,01 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW}549\text{ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0405.00002 geschikt maken met bindmiddel, kalk

$$p = P \times \left(0,02 \times \frac{s}{S} + 0,77 \times \frac{\text{isti2350}}{\text{IST}12350} + 0,03 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{IST}12800} + 0,03 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW}549\text{ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0405.00003 geschikt maken met steenslag

$$p = P \times \left(0,06 \times \frac{s}{S} + 0,63 \times \frac{ow132}{OW132} + 0,08 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,08 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0405.00004 geschikt maken met aanvullingsmateriaal

$$p = P \times \left(0,22 \times \frac{s}{S} + 0,30 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,33 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_{rg}}{I_{rg}} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

5.3.2 Hoofdstuk 5 – Onderfunderingen en funderingen

Formule 0503.00001 onderfundering type I

$$p = P \times \left(0,12 \times \frac{s}{S} + 0,17 \times \frac{ow102}{OW102} + 0,17 \times \frac{ow132}{OW132} + 0,12 \times \frac{ow133}{OW133} + 0,15 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0503.00002 onderfundering type II

$$p = P \times \left(0,09 \times \frac{s}{S} + 0,16 \times \frac{ow101}{OW101} + 0,15 \times \frac{ow102}{OW102} + 0,14 \times \frac{ow132}{OW132} + 0,10 \times \frac{ow133}{OW133} + 0,12 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,09 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0504.00001 steenslagfundering zonder toevoegsel

$$p = P \times \left(0,10 \times \frac{s}{S} + 0,20 \times \frac{ow102}{OW102} + 0,18 \times \frac{ow132}{OW132} + 0,14 \times \frac{ow133}{OW133} + 0,13 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0504.00002 steenslagfundering met continue korrelverdeling met toevoegsel, type IA

$$p = P \times \left(0,05 \times \frac{s}{S} + 0,14 \times \frac{ow102}{OW102} + 0,13 \times \frac{ow132}{OW132} + 0,10 \times \frac{ow133}{OW133} + 0,32 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,06 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,05 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0504.00003 steenslagfundering met continue korrelverdeling met toevoegsel, type IIA

$$p = P \times \left(0,07 \times \frac{s}{S} + 0,14 \times \frac{ow133}{OW133} + 0,19 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,29 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,09 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,07 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0504.00004 fundering van zandcement

$$p = P \times \left(0,15 \times \frac{s}{S} + 0,11 \times \frac{ow131}{OW131} + 0,24 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,20 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,15 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0504.00005 fundering van schraal beton

$$p = P \times \left(0,08 \times \frac{s}{S} + 0,28 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,30 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,11 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,08 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0504.00006 fundering van walsbeton

$$p = P \times \left(0,11 \times \frac{s}{S} + 0,26 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,32 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,10 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,06 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

5.3.3 Hoofdstuk 6 – Verhardingen
Formule 0601.00001 ongewapende cementbetonverhardingen

$$p = P \times \left(0,17 \times \frac{s}{S} + 0,11 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,06 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,24 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,17 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0601.00002 doorgaand gewapende cementbetonverhardingen

$$p = P \times \left(0,08 \times \frac{s}{S} + 0,10 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,19 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,40 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,05 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,03 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0601.00003 supplementaire wapening voor cementbetonverhardingen

$$p = P \times \left(0,34 \times \frac{s}{S} + 0,50 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,01 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0601.00004 verankeringslandhoofden van doorgaand gewapende cementbetonverhardingen

$$p = P \times \left(0,28 \times \frac{s}{S} + 0,05 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,11 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,15 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,14 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00001 toplaag van AB of APT

$$p = P \times \left(0,21 \times \frac{s}{S} + 0,07 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,06 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,18 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,21 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00002 toplaag van SMA

$$p = P \times \left(0,21 \times \frac{s}{S} + 0,10 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,04 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,21 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,17 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00003 toplaag van ZOA

$$p = P \times \left(0,20 \times \frac{s}{S} + 0,16 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,03 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,19 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,16 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,11 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00004 toplaag van GA

$$p = P \times \left(0,49 \times \frac{s}{S} + 0,01 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,02 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,06 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,19 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,08 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00005 onderlaag en profileerlaag van APO of AVS

$$p = P \times \left(0,16 \times \frac{s}{S} + 0,10 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,11 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,21 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,17 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00006 tussenlaag van ABT

$$p = P \times \left(0,19 \times \frac{s}{S} + 0,09 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,07 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,19 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,20 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,11 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00007 beschermlaag van AB-3C of AB-3D

$$p = P \times \left(0,21 \times \frac{s}{S} + 0,08 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,06 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,15 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,21 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,14 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0603.00001 bestrating van in rijen te leggen kasseien en mozaïekkeien

$$p = P \times \left(0,37 \times \frac{s}{S} + 0,14 \times \frac{ow101}{OW101} + 0,02 \times \frac{ow131}{OW131} + 0,04 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,13 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,15 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0603.00002 bestrating van betonstraatstenen

$$p = P \times \left(0,27 \times \frac{s}{S} + 0,50 \times \frac{ow475}{OW475} + 0,06 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,02 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0603.00003 bestrating van betontegels

$$p = P \times \left(0,43 \times \frac{s}{S} + 0,30 \times \frac{ow470}{OW470} + 0,09 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,03 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0603.00004 zandbed voor bestratingen

$$p = P \times \left(0,30 \times \frac{s}{S} + 0,13 \times \frac{ow130}{OW130} + 0,28 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,14 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0603.00005 bed van zandcement voor bestratingen

$$p = P \times \left(0,22 \times \frac{s}{S} + 0,10 \times \frac{ow131}{OW131} + 0,23 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,20 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0603.00006 mortelbed voor bestratingen

$$p = P \times \left(0,20 \times \frac{s}{S} + 0,04 \times \frac{ow130}{OW130} + 0,27 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,22 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,12 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0604.00001 walsbetonverharding

$$p = P \times \left(0,15 \times \frac{s}{S} + 0,22 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,26 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,13 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,09 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0604.00002 verharding in steenslag voor fiets- en voetpaden

$$p = P \times \left(0,17 \times \frac{s}{S} + 0,23 \times \frac{ow132}{OW132} + 0,08 \times \frac{ow133}{OW133} + 0,09 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,16 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

5.3.4 Hoofdstuk 7 – Rioleringen en afvoer van water

Formule 0701.00001 rioleringsbuizen in ongewapend beton

$$p = P \times \left(0,18 \times \frac{s}{S} + 0,29 \times \frac{ow486bis}{OW486bis} + 0,26 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00002 rioleringsbuizen in gewapend beton

$$p = P \times \left(0,15 \times \frac{s}{S} + 0,38 \times \frac{ow486bis}{OW486bis} + 0,22 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00003 gresbuizen

$$p = P \times \left(0,17 \times \frac{s}{S} + 0,35 \times \frac{isti2332}{ISTI2332} + 0,25 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,08 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00004 PVC-buizen

$$p = P \times \left(0,50 \times \frac{s}{S} + 0,26 \times \frac{isti2221}{ISTI2221} + 0,06 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,03 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00005 buizen in polyethyleen

$$p = P \times \left(0,45 \times \frac{s}{S} + 0,32 \times \frac{isti2221}{ISTI2221} + 0,06 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,02 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00006 fundering, omhulling en aanvulling met aanvullingsmateriaal

$$p = P \times \left(0,37 \times \frac{s}{S} + 0,26 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,22 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00007 fundering, omhulling en aanvulling met zand

$$p = P \times \left(0,16 \times \frac{s}{S} + 0,48 \times \frac{ow131}{OW131} + 0,11 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00008 fundering, omhulling en aanvulling met zandcement

$$p = P \times \left(0,08 \times \frac{s}{S} + 0,27 \times \frac{ow131}{OW131} + 0,39 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,06 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,05 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0703.00001 geprefabriceerde inspectieputten

$$p = P \times \left(0,07 \times \frac{s}{S} + 0,64 \times \frac{ow486bis}{OW486bis} + 0,10 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,04 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0703.00002 aansluiten van een nieuwe buis op een bestaande constructie

$$p = P \times \left(0,25 \times \frac{s}{S} + 0,20 \times \frac{ow486bis}{OW486bis} + 0,03 \times \frac{isti2363}{ISTI2363} + 0,20 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,17 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0703.00003 elementen in gietijzer

$$p = P \times \left(0,13 \times \frac{s}{S} + 0,57 \times \frac{ow229}{OW229} + 0,02 \times \frac{isti2363}{ISTI2363} + 0,07 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,06 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0703.00004 beton voor gewapend beton

$$p = P \times \left(0,31 \times \frac{s}{S} + 0,04 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,09 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,22 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,19 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0703.00005 wapeningsstaal

$$p = P \times \left(0,34 \times \frac{s}{S} + 0,50 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,01 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

5.3.5 Hoofdstuk 8 – Lijnvormige elementen

Formule 0801.00001 geprefabriceerde betonnen lijnvormige elementen

$$p = P \times \left(0,42 \times \frac{s}{S} + 0,29 \times \frac{ow480}{OW480} + 0,11 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,03 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0801.00002 ter plaatse gefabriceerde lijnvormige elementen

$$p = P \times \left(0,25 \times \frac{s}{S} + 0,09 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,14 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,23 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,14 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \right)$$

Formule 0802.00001 stalen vangrails

$$p = P \times \left(0,21 \times \frac{s}{S} + 0,18 \times \frac{ow210}{OW210} + 0,34 \times \frac{ow223}{OW223} + 0,07 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,05 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0802.00002 geprefabriceerde betonnen afschermdende constructies

$$p = P \times \left(0,39 \times \frac{s}{S} + 0,08 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,14 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,11 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,10 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,03 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \right)$$

Formule 0802.00003 ter plaatse vervaardigde betonnen afschermdende constructies

$$p = P \times \left(0,28 \times \frac{s}{S} + 0,04 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,07 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,06 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,25 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,15 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \right)$$

Formule 0803.00001 watergreppels in gietasfalt

$$p = P \times \left(0,56 \times \frac{s}{S} + 0,01 \times \frac{ow112}{OW112} + 0,01 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,04 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,11 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \right)$$

Formule 0803.00002 kantstroken of watergreppels in betonstraatstenen

$$p = P \times \left(0,44 \times \frac{s}{S} + 0,27 \times \frac{ow475}{OW475} + 0,05 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,09 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \right)$$

5.3.6 Hoofdstuk 9 – Allerhande werken**Formule 0901.00001 fundering en stut van zandcement voor lijnvormige elementen**

$$p = P \times \left(0,28 \times \frac{s}{S} + 0,09 \times \frac{ow131}{OW131} + 0,20 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,15 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,13 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0902.00001 fundering en stut van schraal beton voor lijnvormige elementen

$$p = P \times \left(0,16 \times \frac{s}{S} + 0,26 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,27 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,07 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,09 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

5.3.7 Hoofdstuk 10 – Signalisatie**Formule 1001.00001 leveren van verkeersborden en toebehoren**

$$p = P \times \left(0,10 \times \frac{s}{S} + 0,20 \times \frac{ow217}{OW217} + 0,22 \times \frac{ow262}{OW262} + 0,12 \times \frac{isti2221}{ISTI2221} + 0,10 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,11 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1001.00002 leveren en plaatsen van verkeersborden

$$p = P \times \left(0,31 \times \frac{s}{S} + 0,11 \times \frac{ow217}{OW217} + 0,15 \times \frac{ow262}{OW262} + 0,09 \times \frac{isti2221}{ISTI2221} + 0,09 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1001.00003 plaatsen van signalisatie

$$p = P \times \left(0,48 \times \frac{s}{S} + 0,03 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,04 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,14 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,16 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1001.00004 opbreken/demonteren van signalisatie

$$p = P \times \left(0,52 \times \frac{s}{S} + 0,16 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,17 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1002.00001   markeringen met wegverf – lijnvormig

$$p = P \times \left(0,30 \times \frac{s}{S} + 0,30 \times \frac{\text{isti2030}}{\text{ISTI2030}} + 0,17 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,08 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1002.00002   markeringen met wegverf – allerhande

$$p = P \times \left(0,50 \times \frac{s}{S} + 0,15 \times \frac{\text{isti2030}}{\text{ISTI2030}} + 0,09 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,11 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1002.00003   thermoplastische en koudplastische markeringen – lijnvormig

$$p = P \times \left(0,11 \times \frac{s}{S} + 0,39 \times \frac{\text{isti2030}}{\text{ISTI2030}} + 0,28 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,07 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1002.00004   thermoplastische en koudplastische markeringen – allerhande

$$p = P \times \left(0,44 \times \frac{s}{S} + 0,23 \times \frac{\text{isti2030}}{\text{ISTI2030}} + 0,08 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,10 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1003.00001   installeren, plaatsen en verwijderen van werfsignalisatie

$$p = P \times \left(0,60 \times \frac{s}{S} + 0,11 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,14 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1003.00002   werfsignalisatie voor mobiele werken (6e cat.)

$$p = P \times \left(0,42 \times \frac{s}{S} + 0,23 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,20 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

5.4 Parameters

5.4.1 Basisloon

- S** is het basisloon, vastgesteld door het Nationaal Paritair Comité van het Bouwbedrijf of door het Paritair Comité voor de metaal, machine- en elektrische bouw of door het Paritair Subcomité voor de elektriciens: installatie en distributie, vermeerderd met de door de Federale Overheidsdienst. Economie, KMO, Middenstand en Energie aangenomen totale sociale lasten en verzekeringen, van kracht 10 dagen vóór de datum van de opening van de offertes.
- De waarden van de uurlonen worden afgerond tot 5 cijfers na de komma. Het zesde cijfer verhoogt met 1 indien het 6de cijfer gelijk is aan 5 of hoger.
- Het toegepaste basisloon wordt vermeld in de opdrachtdocumenten. De inschrijver vermeldt op zijn offerteformulier het Paritair Comité waartoe hij behoort, alsook zijn huidig aantal werknemers.
- s** is hetzelfde gemiddelde van de uurlonen, zoals aangenomen door de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie op de aanvangsdatum van de beschouwde periode.

5.4.2 Indexcijfers

- I** is het referentie-indexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten in het bouwbedrijf op de inlandse markt.
- I_c** is het indexcijfer op basis van de korf goederen en diensten representatief voor de verbruiksgewoonten van gezinnen.
- I_g** is het indexcijfer I_c, behalve alcoholische dranken, tabakswaaren en motorbrandstoffen uitgezonderd LPG.
- K₂** is het indexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten bij wegebouwwerken met cementbetonverhardingen op de inlandse markt.

De indexcijfers worden vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (<http://statbel.fgov.be/>).

5.4.3 Parameters van het type O.W.

- O.W. 101 is de referentieprij van porfiersteenslag 40/56.
- O.W. 102 is de referentieprij van porfiersteenslag 20/32.
- O.W. 111 is de referentieprij van zandsteenslag 6/20.
- O.W. 112 is de referentieprij van zandsteenslag 2/6.
- O.W. 130 is de referentieprij van binnenlands zand voor bestrating.
- O.W. 131 is de referentieprij van binnenlands zand voor beton.
- O.W. 132 is de referentieprij van binnenlands grind 4/28 (gemengd, gerold en gebroken).
- O.W. 133 is de referentieprij van binnenlands Maaszand.
- O.W. 135 is de referentieprij van binnenlands grind 6/20 (gebroken).
- O.W. 138bis is de referentieprij van ingevoerd rivierzand 0/4 (gerold).
- O.W. 210 is de referentieprij van profielstaal (kwaliteitsstaal AE 355 D).
- O.W. 217 is de referentieprij van profielstaal (courant staal AE 235 A).
- O.W. 223 is de referentieprij van warmgewalste dunne platen, courant staal.
- O.W. 224 is de referentieprij van betonijzer.
- O.W. 262 is de referentieprij van aluminium.
- O.W. 464 is de referentieprij van cement.
- O.W. 470 is de referentieprij van betonnen tegels.
- O.W. 475 is de referentieprij van betonnen straatstenen.

- O.W. 480 is de referentieprij van betonnen boordsteen.
O.W. 486bis is de referentieprij van buis ongewapend beton.
O.W. 549ter is de referentieprij van diesel wegverkeer.
O.W. 550bis is de referentieprij van stookolie.
O.W. 564 is de referentieprij van oliebitumen, in bulk.

De parameters van het type O.W. worden vastgesteld door de Commissie Prijslijst Bouwmaterialen.

5.4.4 Parameters van het type ISTI

- ISTI 2030 is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek.
ISTI 2221 is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof.
ISTI 2332 is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van bakstenen, tegels en producten voor de bouw van gebakken klei.
ISTI 2350 is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van cement, kalk en gips.
ISTI 2351 is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van cement.
ISTI 2361 is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van artikelen van beton voor de bouw.
ISTI 2363 is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van stortklare beton
ISTI 2800 is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen.

De parameters van het type ISTI worden vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (<http://statbel.fgov.be/nl/modules/publications/statistiques/economie/Afzetprijsindexen.jsp>).